

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

Inhoud

Besluiten aangenomen krachtens titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie
2002/406/GBVB:

- ★ **Gemeenschappelijk optreden van de Raad van 27 mei 2002 betreffende financiële steun voor het internationaal onderhandelingsproces dat moet leiden tot de aanneming van een internationale gedragscode tegen de proliferatie van ballistische raketten** 1

I *Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing*

- ★ **Verordening (EG) nr. 889/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 13 mei 2002 houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2027/97 van de Raad betreffende de aansprakelijkheid van luchtvervoerders bij ongevallen ⁽¹⁾** 2
- Verordening (EG) nr. 890/2002 van de Commissie van 29 mei 2002 tot vaststelling van forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijzen van bepaalde soorten groenten en fruit 6
- Verordening (EG) nr. 891/2002 van de Commissie van 29 mei 2002 houdende vaststelling, in het kader van de tariefcontingenten, van bepaalde indicatieve hoeveelheden en van individuele maxima voor de afgifte van certificaten voor de invoer van bananen in de Gemeenschap voor het derde kwartaal van het jaar 2002 8
- ★ **Verordening (EG) nr. 892/2002 van de Commissie van 29 mei 2002 houdende vaststelling van de steun, voor het verkoopseizoen 2002/2003, voor perziken en peren bestemd voor verwerking, in het kader van Verordening (EG) nr. 2201/96 van de Raad** 9
- ★ **Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 mei 2002 inzake ongewenste stoffen in diervoeding** 10
- Verklaring van de Raad 22

Raad

2002/407/EG:

- ★ **Besluit nr. 2/2002 van de Associatieraad EU-Tsjechië van 27 maart 2002 tot vaststelling van de voorwaarden voor de deelname van de Tsjechische Republiek aan programma's van de Gemeenschap** 23

Commissie

2002/408/EG:

- ★ **Beschikking van de Commissie van 24 mei 2002 betreffende de verkoop van residuen van communautaire olijfolie die in het bezit zijn van het Italiaanse interventiebureau (kennisgeving geschied onder nummer C(2002) 1642)** 25

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA

- ★ **Besluit van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA nr. 308/2000/COL van 30 oktober 2001 tot herziening van de richtsnoeren voor de toepassing van de EER-regels inzake staatssteun en risicokapitaal en houdende de negenentwintigste wijziging van de formele en materiële regels op het gebied van staatssteun** 27

Rectificaties

- ★ **Rectificatie van Verordening (EG) nr. 163/2002 van de Raad van 28 januari 2002 tot uitbreiding van het definitief antidumpingrecht dat werd ingesteld bij Verordening (EG) nr. 368/98 op de invoer van glyfosaat van oorsprong uit de Volksrepubliek China tot de invoer van glyfosaat verzonden uit Maleisië of Taiwan, al dan niet aangegeven als van oorsprong uit Maleisië of Taiwan en tot beëindiging van het onderzoek ten aanzien van de invoer van een Maleisische en een Taiwanese exporterende producent (PB L 30 van 31.1.2002)** 38
- ★ **Rectificatie van Verordening (EG) nr. 311/2002 van de Raad van 18 februari 2002 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van bepaalde magneetschijven (3,5" microschijven) van oorsprong uit Hongkong en de Republiek Korea (PB L 50 van 21.2.2002)** 38
- ★ **Rectificatie van het protocol inzake conformiteitsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europa-overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Hongarije, anderzijds (PB L 135 van 17.5.2001)** 39

(Besluiten aangenomen krachtens titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie)

GEMEENSCHAPPELIJK OPTREDEN VAN DE RAAD

van 27 mei 2002

betreffende financiële steun voor het internationaal onderhandelingsproces dat moet leiden tot de aanneming van een internationale gedragscode tegen de proliferatie van ballistische raketten

(2002/406/GBVB)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name op artikel 14,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Raad heeft op 14 mei 2001 conclusies over de non-proliferatie van raketten aangenomen.
- (2) De Europese Raad van Göteborg heeft op 16 juni 2001 een verklaring aangenomen over de preventie van de proliferatie van ballistische raketten, waarin hij onderstreepte dat hij zich op basis van het universeel maken van de internationale gedragscode (hierna „de code”) zou inzetten voor de strijd tegen proliferatie van ballistische raketten.
- (3) De Unie heeft het universeel maken van de code actief aangemoedigd.
- (4) Een eerste vergadering over de code werd op 7 en 8 februari 2002 door de Franse regering in Parijs georganiseerd, en de Europese Unie wenst, middels het verlenen van financiële steun, de organisatie van een tweede vergadering in Madrid te vergemakkelijken,

HEEFT HET VOLGENDE GEMEENSCHAPPELIJK OPTREDEN VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Ter vergemakkelijking van het internationale onderhandelingsproces met het oog op de totstandkoming van de code over de goedkeuring waarvan nog in 2002 een internationale conferentie moet worden gehouden, zal de Europese Unie bijdragen in de financiële steun voor de organisatie van een tweede vergadering over de code in Madrid. Deze vergadering

zal worden voorgezeten door het voorzitterschap van de Europese Unie in nauwe samenwerking met het voorzitterschap van de eerste vergadering.

2. De financiële steun omvat de kosten in verband met de voorbereiding, de organisatie en het gastheerschap van de conferentie, met uitzondering van de reis- en verblijfkosten van de deelnemers.

Artikel 2

1. Het financiële referentiebedrag voor de toepassing van artikel 1 bedraagt 55 000 EUR.

2. De uitgaven die worden gefinancierd uit het in lid 1 genoemde bedrag, worden beheerd overeenkomstig de procedures en voorschriften die van toepassing zijn op de algemene begroting van de Europese Unie.

Artikel 3

Dit gemeenschappelijk optreden treedt in werking op de dag waarop het wordt aangenomen.

Het is van toepassing tot en met 31 december 2002.

Artikel 4

Dit gemeenschappelijk optreden wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad.

Gedaan te Brussel, 27 mei 2002.

Voor de Raad

De voorzitter

M. ARIAS CAÑETE

I

(Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing)

VERORDENING (EG) Nr. 889/2002 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 13 mei 2002****houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2027/97 van de Raad betreffende de aansprakelijkheid van luchtvervoerders bij ongevallen****(Voor de EER relevante tekst)**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 80, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽²⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽³⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In het kader van het gemeenschappelijk vervoerbeleid is het belangrijk te zorgen voor een passend schadevergoedingsniveau voor passagiers die bij een vliegtuigongeval betrokken zijn.
- (2) Op 28 mei 1999 is in Montreal een nieuw Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer vastgesteld, waarin nieuwe mondiale aansprakelijkheidsregels in geval van ongevallen voor het internationale luchtvervoer zijn opgenomen die de regels van het Verdrag van Warschau van 1929 en latere wijzigingen vervangen ⁽⁴⁾.
- (3) Het Verdrag van Warschau zal gedurende onbepaalde tijd naast het Verdrag van Montreal blijven voortbestaan.
- (4) Het Verdrag van Montreal voorziet in een systeem van onbeperkte aansprakelijkheid bij overlijden of letsel van passagiers.
- (5) De Gemeenschap heeft het Verdrag van Montreal ondertekend en heeft het voornemen kenbaar gemaakt partij bij dit Verdrag te worden door het te ratificeren.
- (6) Verordening (EG) nr. 2027/97 van de Raad van 9 oktober 1997 betreffende de aansprakelijkheid van luchtvervoerders bij ongevallen ⁽⁵⁾ dient in overeenstem-

ming te worden gebracht met de bepalingen van het Verdrag van Montreal, zodat een uniform aansprakelijkheidssysteem voor het internationale luchtvervoer tot stand komt.

- (7) Deze verordening en het Verdrag van Montreal versterken de bescherming van passagiers en hun familiesleden en kunnen niet worden uitgelegd als een verzwakking van hun bescherming ten opzichte van de huidige wetgeving op de datum van aanneming van deze verordening.
- (8) Binnen de interne luchtvaartmarkt wordt niet langer onderscheid gemaakt tussen nationaal en internationaal vervoer en daarom dienen zowel voor het internationale als het nationale vervoer binnen de Gemeenschap dezelfde mate en aard van aansprakelijkheid te gelden.
- (9) Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel zijn maatregelen op communautair niveau wenselijk om te komen tot uniforme regelgeving voor alle luchtvervoerders van de Gemeenschap.
- (10) Een systeem van onbeperkte aansprakelijkheid bij overlijden of letsel van passagiers is passend binnen de context van een veilig en modern luchtvervoerssysteem.
- (11) De luchtvervoerder van de Gemeenschap mag artikel 21, lid 2, van het Verdrag van Montreal niet kunnen invoeren tenzij hij bewijst dat de schade niet te wijten was aan de schuld of nalatigheid van hem of van zijn hulppersonen.
- (12) Uniforme aansprakelijkheidsgrenzen bij verlies, beschadiging of vernietiging van bagage en bij door vertraging veroorzaakte schade die van toepassing zijn op alle door luchtvervoerders van de Gemeenschap verzorgde vervoer, zullen leiden tot eenvoudige en duidelijke regels voor zowel passagiers als luchtvaartmaatschappijen, zodat passagiers zelf kunnen bepalen wanneer een bijkomende verzekering noodzakelijk is.

⁽¹⁾ PB C 337 E van 28.11.2000, blz. 68, en
PB C 213 E van 31.7.2001, blz. 298.

⁽²⁾ PB C 123 van 25.4.2001, blz. 47.

⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van 5 april 2001 (PB C 21 van 24.1.2002, blz. 256), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 19 december 2001 (PB C 58 E van 5.3.2002, blz. 8) en besluit van het Europees Parlement van 12 maart 2002.

⁽⁴⁾ PB L 194 van 18.7.2001, blz. 38.

⁽⁵⁾ PB L 285 van 17.10.1997, blz. 1.

- (13) De toepassing van verschillende aansprakelijkheidsregelingen op verschillende routes binnen de netwerken van luchtvervoerders van de Gemeenschap zou voor deze maatschappijen onpraktisch en voor de passagiers verwarrend zijn.
- (14) Het is wenselijk de slachtoffers van ongevallen en de personen te hunnen laste in de periode onmiddellijk na een ongeval te bevrijden van financiële zorgen op korte termijn.
- (15) Krachtens artikel 50 van het Verdrag van Montreal moeten de partijen ervoor zorgen dat luchtvervoerders voldoende verzekerd zijn en bij de naleving van deze bepaling dient rekening te worden gehouden met artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 2407/92 van de Raad van 23 juli 1992 betreffende de verlening van exploitatievergunningen aan luchtvaartmaatschappijen ⁽¹⁾.
- (16) Aan alle passagiers dient basisinformatie over de geldende aansprakelijkheidsregels te worden verstrekt, zodat zij indien nodig vóór de reis een passende aanvullende verzekering kunnen regelen.
- (17) De in deze verordening vermelde monetaire bedragen dienen te worden herzien teneinde rekening te houden met de inflatie en eventuele herzieningen van de aansprakelijkheidsgrenzen in het Verdrag van Montreal.
- (18) De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van de eventuele bepalingen die nog nodig zijn om het Verdrag van Montreal uit te voeren op punten die niet onder Verordening (EG) nr. 2027/97 vallen,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 2027/97 wordt als volgt gewijzigd:

1. de titel wordt gelezen:

„Verordening (EG) nr. 2027/97 van de Raad van 9 oktober 1997 betreffende de aansprakelijkheid van luchtvervoerders met betrekking tot het luchtvervoer van passagiers en hun bagage;”;

2. artikel 1 wordt gelezen:

„Artikel 1

Deze verordening geeft uitvoering aan de bepalingen van het Verdrag van Montreal over het luchtvervoer van passagiers en hun bagage en bevat een aantal aanvullende bepalingen. Tevens breidt zij de toepassing van de bepalingen in kwestie uit tot het luchtvervoer binnen de grenzen van één en dezelfde lidstaat.”;

3. artikel 2 wordt vervangen door:

„Artikel 2

1. In deze verordening wordt verstaan onder:

- a) „luchtvervoerder”: een luchtvervoeronderneming met een geldige exploitatievergunning;

- b) „luchtvervoerder van de Gemeenschap”: een luchtvervoerder met een door een lidstaat overeenkomstig het bepaalde in Verordening (EEG) nr. 2407/92 afgegeven geldige exploitatievergunning;
- c) „schadevergoedingsgerechtigde”: een passagier of elke persoon die volgens het toepasselijke recht gerechtigd is om met betrekking tot die passagier schadeloosstelling te verlangen;
- d) „bagage”: tenzij uitdrukkelijk anders bepaald, zowel aangegeven als niet-aangegeven bagage in de zin van artikel 17, lid 4, van het Verdrag van Montreal;
- e) „BTR”: een bijzonder trekkingsrecht, zoals gedefinieerd door het Internationaal Monetair Fonds;
- f) „Verdrag van Warschau”: het Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer, ondertekend te Warschau op 12 oktober 1929, of het Verdrag van Warschau zoals dat op 28 september 1955 is gewijzigd te 's-Gravenhage en het Verdrag ter aanvulling van het Verdrag van Warschau, ondertekend te Guadalajara op 18 september 1961;
- g) „Verdrag van Montreal”: het Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen betreffende het internationale luchtvervoer, ondertekend te Montreal op 28 mei 1999.

2. Aan in deze verordening voorkomende begrippen die niet in lid 1 zijn omschreven, wordt dezelfde betekenis gehecht als daaraan in het Verdrag van Montreal wordt gegeven.”;

4. artikel 3 wordt vervangen door:

„Artikel 3

1. De aansprakelijkheid van een luchtvervoerder van de Gemeenschap met betrekking tot de passagiers en hun bagage is onderworpen aan alle bepalingen van het Verdrag van Montreal die op die aansprakelijkheid betrekking hebben.

2. De bij artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 2407/92 opgelegde verzekeringsplicht, voorzover ze te maken heeft met de aansprakelijkheid ten aanzien van passagiers, houdt in dat een luchtvervoerder van de Gemeenschap zich verzekert tegen aansprakelijkheid tot een niveau dat toereikend is om te waarborgen dat alle schadevergoedingsgerechtigden het volledige bedrag ontvangen waarop zij overeenkomstig deze verordening recht hebben.”;

5. het volgende nieuwe artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 3 bis

Het bijkomende bedrag dat overeenkomstig artikel 22, lid 2, van het Verdrag van Montreal door een luchtvervoerder van de Gemeenschap kan worden verlangd wanneer een passagier verklaart er bijzonder belang bij te hebben dat zijn bagage ter bestemming wordt afgeleverd, is gebaseerd op een tarief dat wordt bepaald door de extra vervoers- en verzekeringskosten voor de betrokken bagage bovenop de desbetreffende kosten voor bagage waarvan de waarde op of beneden het bedrag van de aansprakelijkheidsgrens wordt geraamd. Dit tarief wordt op verzoek aan de passagiers verstrekt.”;

6. artikel 4 wordt geschrapt;

⁽¹⁾ PB L 240 van 24.8.1992, blz. 1.

7. artikel 5 wordt vervangen door:

„Artikel 5

1. De luchtvervoerder van de Gemeenschap betaalt onverwijld en in elk geval uiterlijk 15 dagen nadat de identiteit van de schadevergoedingsgerechtigde natuurlijke persoon is vastgesteld, een voorschot dat toereikend moet zijn om de onmiddellijke economische noden te lenigen en dat evenredig is aan het geleden nadeel.

2. Onverminderd lid 1 moet het voorschot in geval van overlijden ten minste 16 000 bijzondere trekkingsrechten in euro-equivalenten per passagier bedragen.

3. Een voorschot impliceert niet dat aansprakelijkheid wordt erkend en mag worden verrekend met elk bedrag dat later op basis van de aansprakelijkheid van de luchtvervoerder van de Gemeenschap wordt uitgekeerd, maar behoeft niet te worden terugbetaald, tenzij in de in artikel 20 van het Verdrag van Montreal bedoelde gevallen of als degene die het voorschot ontvangen heeft niet schadevergoedingsgerechtigd was.”;

8. artikel 6 wordt vervangen door:

„Artikel 6

1. Alle luchtvervoerders die in de Gemeenschap luchtvervoersdiensten aanbieden, zorgen ervoor dat de passagiers op alle verkooppunten, ook voor de verkoop per telefoon of via het internet, een samenvatting van de voornaamste bepalingen inzake de aansprakelijkheid voor passagiers en hun bagage krijgen, die ook de termijnen voor het indienen van een eis tot schadeloosstelling en de mogelijkheid om een speciale verklaring over de bagage af te leggen, vermeldt. Om aan hun informatieplicht te voldoen, moeten alle luchtvervoerders in de Gemeenschap gebruikmaken van de kennisgeving in de bijlage. De samenvatting en de kennisgeving kunnen niet gebruikt worden als grondslag om een schadeloosstelling te vorderen of om de bepalingen van deze verordening of het Verdrag van Montreal uit te leggen.

2. Naast de krachtens lid 1 verplichte inlichtingen verstrekken de luchtvervoerders voor de aankoop of verstrekking van luchtvervoersdiensten in de Gemeenschap elke passagier een schriftelijke mededeling met:

- in voorkomend geval, het voor de desbetreffende vlucht geldende maximum inzake de aansprakelijkheid van de luchtvervoerder voor overlijden of letsel;
- het voor de desbetreffende vlucht geldende maximum inzake de aansprakelijkheid van de luchtvervoerder voor vernietiging, verlies of beschadiging van bagage, vergezeld van een waarschuwing dat bagage met een hogere waarde dan dit bedrag bij de vertrekbalie bij de luchtvervoerder moet worden aangemeld of vóór de reis volledig door de passagier moet worden verzekerd;
- het voor de desbetreffende vlucht geldende maximum inzake de aansprakelijkheid van de luchtvervoerder voor door vertraging veroorzaakte schade.

3. Voor al het door luchtvervoerders van de Gemeenschap verrichte vervoer zijn de conform de kennisgevingsplicht van de leden 1 en 2 vermelde maxima zoals deze zijn vastgesteld bij deze verordening, tenzij de luchtvaartmaatschappij van de Gemeenschap op vrijwillige basis

hogere maximumgrenzen toepast. Voor al het vervoer door luchtvaartmaatschappijen van buiten de Gemeenschap zijn de leden 1 en 2 alleen van toepassing op vervoer naar, vanuit of binnen de grenzen van de Gemeenschap.”;

9. artikel 7 wordt vervangen door:

„Artikel 7

Uiterlijk drie jaar na de datum waarop Verordening (EG) nr. 889/2002 van het Europees Parlement en de Raad van toepassing wordt (*), stelt de Commissie een verslag over de toepassing van de verordening op. Met name zal de Commissie daarbij nagaan of de in de desbetreffende artikelen van het Verdrag van Montreal vermelde bedragen moeten worden herzien in het licht van de economische ontwikkelingen en de kennisgevingen van de bewaarname instantie van de internationale organisatie voor de burgerluchtvaart (ICAO).

(*) PB L 140 van 30.5.2002, blz. 2.”;

10. de volgende bijlage wordt toegevoegd:

„BIJLAGE

Aansprakelijkheid van luchtvaartmaatschappijen voor passagiers en hun bagage

Deze informatieve kennisgeving geeft een samenvatting van de aansprakelijkheidsregels die luchtvaartmaatschappijen van de Gemeenschap overeenkomstig de EG-wetgeving en het Verdrag van Montreal toepassen.

Schadeloosstelling bij overlijden of letsel

De aansprakelijkheid voor overlijden of letsel van passagiers is niet door financiële limieten beperkt. Voor schade tot 100 000 bijzondere trekkingsrechten (bedrag bij benadering in plaatselijke munt) kan de luchtvaartmaatschappij vorderingen tot schadeloosstelling niet betwisten. Boven dat bedrag kan ze zich tegen een vordering verzetten als ze het bewijs kan leveren dat ze niet nalatig is geweest of anderszins in gebreke is gebleven.

Voorschotten

Als een passagier gewond raakt of om het leven komt, moet de luchtvaartmaatschappij binnen 15 dagen nadat de schadevergoedingsgerechtigde geïdentificeerd is, een voorschot uitbetalen om aan de onmiddellijke economische behoeften tegemoet te komen. In geval van overlijden kan het voorschot niet minder dan 16 000 bijzondere trekkingsrechten (bedrag bij benadering in plaatselijke munt) bedragen.

Vertraging van passagiers

In geval van vertraging van passagiers is de luchtvaartmaatschappij aansprakelijk voor schade die ontstaat, tenzij zij alle redelijke maatregelen getroffen heeft om de schade te voorkomen of in de onmogelijkheid verkeerde om dergelijke maatregelen te treffen. De aansprakelijkheid voor vertraging van passagiers is beperkt tot 4 150 bijzondere trekkingsrechten (bedrag bij benadering in plaatselijke munt).

Vertraging van bagage

In geval van vertraging van bagage is de luchtvaartmaatschappij aansprakelijk voor schade die ontstaat, tenzij zij alle redelijke maatregelen getroffen heeft om de schade te voorkomen of in de onmogelijkheid verkeerde om dergelijke maatregelen te treffen. De aansprakelijkheid voor vertraging van bagage is beperkt tot 1 000 bijzondere trekkingsrechten (bedrag bij benadering in plaatselijke munt).

Vernietiging, verlies of beschadiging van bagage

De luchtvaartmaatschappij is aansprakelijk voor vernietiging, verlies of beschadiging van bagage tot een maximum van 1 000 bijzondere trekkingsrechten (bedrag bij benadering in plaatselijke munt). Wanneer het aangegeven bagage betreft, is de maatschappij ook aansprakelijk indien zij niet in gebreke is gebleven, tenzij de bagage al beschadigd was. Wanneer het niet-aangegeven bagage betreft, is de luchtvaartmaatschappij slechts aansprakelijk als zij in gebreke is gebleven.

Hogere limieten voor bagage

Er kan een hogere aansprakelijkheidslimiet gelden indien de passagier voordat hij aan boord is gegaan, een speciale verklaring heeft afgelegd en een aanvullende vergoeding heeft betaald.

Klachten over bagage

Als de bagage beschadigd, vertraagd, vermist of vernietigd is, moet de passagier zo spoedig mogelijk bij de luchtvaartmaatschappij een schriftelijke klacht indienen. In geval van beschadiging van aangegeven bagage moet de passagier binnen zeven dagen een schriftelijke klacht indienen en in geval van vertraging van aangegeven

bagage binnen 21 dagen na de datum waarop de bagage tot zijn beschikking is gesteld.

Aansprakelijkheid van de contractuele vervoerder en die van de feitelijke vervoerder

Als de luchtvaartmaatschappij die de vlucht verzorgt niet dezelfde is als de maatschappij waarmee het vervoerscontract is gesloten, heeft de passagier het recht een klacht of een vordering tot schadeloosstelling aan elk van beide maatschappijen te richten. Indien de naam of code van een luchtvaartmaatschappij op het ticket staat, is die maatschappij de vervoerder waarmee het vervoerscontract is gesloten.

Termijn voor gerechtelijke procedure

Een gerechtelijke procedure tot het verkrijgen van schadeloosstelling moet worden aangevraagd binnen twee jaar na het tijdstip van aankomst van het vliegtuig of het tijdstip waarop het vliegtuig had moeten aankomen.

Grondslag voor de kennisgeving

Grondslag voor deze regels is het Verdrag van Montreal van 28 mei 1999, dat in de Gemeenschap wordt uitgevoerd door Verordening (EG) nr. 2027/97 (gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 889/2002) en de nationale wetgeving van de lidstaten.”.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing met ingang van de datum van inwerkingtreding daarvan of met ingang van de datum waarop het Verdrag van Montreal voor de Gemeenschap in werking treedt, naargelang welke datum de laatste is.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 13 mei 2002.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

J. PIQUÉ I CAMPS

VERORDENING (EG) Nr. 890/2002 VAN DE COMMISSIE**van 29 mei 2002****tot vaststelling van forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijzen van bepaalde soorten groenten en fruit**

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 3223/94 van de Commissie van 21 december 1994 houdende uitvoeringsbepalingen van de invoerregeling voor groenten en fruit ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1498/98 ⁽²⁾, en met name op artikel 4, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In Verordening (EG) nr. 3223/94 zijn op grond van de multilaterale handelsbesprekingen in het kader van de Uruguayronde de criteria vastgesteld aan de hand waarvan de Commissie voor de producten en de periodes die in de bijlage bij die verordening zijn vermeld, de forfaitaire waarden bij invoer uit derde landen vaststelt.

- (2) Op grond van de bovenvermelde criteria moeten de forfaitaire invoerwaarden worden vastgesteld op de in de bijlage bij deze verordening vermelde niveaus,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De in artikel 4 van Verordening (EG) nr. 3223/94 bedoelde forfaitaire invoerwaarden worden vastgesteld zoals aangegeven in de tabel in de bijlage bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op 30 mei 2002.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 29 mei 2002.

Voor de Commissie

J. M. SILVA RODRÍGUEZ

Directeur-generaal Landbouw

⁽¹⁾ PB L 337 van 24.12.1994, blz. 66.

⁽²⁾ PB L 198 van 15.7.1998, blz. 4.

BIJLAGE

bij de verordening van de Commissie van 29 mei 2002 tot vaststelling van forfaitaire invoerwaarden voor de bepaling van de invoerprijzen van bepaalde soorten groenten en fruit

(in EUR/100 kg)

GN-code	Code derde landen ⁽¹⁾	Forfaitaire invoerwaarde
0702 00 00	052	40,0
	204	35,8
	999	37,9
0707 00 05	052	94,8
	220	154,8
	999	124,8
0709 90 70	052	89,0
	999	89,0
0805 10 10, 0805 10 30, 0805 10 50	052	50,0
	204	48,2
	220	86,6
	388	66,9
	600	53,2
	624	78,8
	999	64,0
	388	62,4
0805 50 10	512	50,0
	528	59,6
	999	57,3
	388	84,3
0808 10 20, 0808 10 50, 0808 10 90	400	101,9
	404	114,1
	508	73,2
	512	81,9
	524	83,4
	528	76,1
	720	156,5
	804	106,7
	999	97,6
	052	434,6
0809 20 95	400	303,6
	999	369,1

⁽¹⁾ Landennomenclatuur vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 2020/2001 van de Commissie (PB L 273 van 16.10.2001, blz. 6). De code „999” staat voor „andere oorsprong”.

VERORDENING (EG) Nr. 891/2002 VAN DE COMMISSIE
van 29 mei 2002

houdende vaststelling, in het kader van de tariefcontingenten, van bepaalde indicatieve hoeveelheden en van individuele maxima voor de afgifte van certificaten voor de invoer van bananen in de Gemeenschap voor het derde kwartaal van het jaar 2002

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 404/93 van de Raad van 13 februari 1993 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector bananen ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2587/2001 ⁽²⁾, en met name op artikel 20,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Artikel 14, lid 1, van Verordening (EG) nr. 896/2001 van de Commissie van 7 mei 2001 houdende toepassingsbepalingen van Verordening (EEG) nr. 404/93 van de Raad ten aanzien van de regeling voor de invoer van bananen in de Gemeenschap ⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 349/2002 ⁽⁴⁾, voorziet in de mogelijkheid om een indicatieve hoeveelheid in de vorm van een uniform percentage van de voor elk van de tariefcontingenten beschikbare hoeveelheden vast te stellen voor de afgifte van de invoercertificaten voor elk van de eerste drie kwartalen van het jaar.
- (2) Aan de hand van de gegevens over, enerzijds, de in 2001 in de Gemeenschap afgezette hoeveelheden bananen, en vooral de daadwerkelijke invoer, met name in het derde kwartaal, en, anderzijds, de vooruitzichten inzake de voorziening van en het verbruik op de communautaire markt gedurende datzelfde derde kwartaal in het jaar 2002 dienen de indicatieve hoeveelheden voor de tariefcontingenten A, B en C zo te worden vastgesteld dat een bevredigende voorziening van de hele Gemeenschap en de voortzetting van de handelsstromen tussen de productie- en afzetsectoren kunnen worden gewaarborgd.
- (3) Op basis van dezelfde gegevens dient voor de toepassing van artikel 14, lid 2, van Verordening (EG) nr. 896/2001 de maximumhoeveelheid te worden vastgesteld waarvoor elke marktdeelnemer certificaataanvragen voor het derde kwartaal van 2002 kan indienen.

(4) Omdat de bepalingen van deze verordening van toepassing moeten zijn vóór het begin van de periode waarin de certificaataanvragen voor het derde kwartaal van het jaar 2002 worden ingediend, dient te worden bepaald dat deze verordening onmiddellijk in werking treedt.

(5) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Comité van beheer voor bananen,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De in artikel 14, lid 1, van Verordening (EG) nr. 896/2001 bedoelde indicatieve hoeveelheid voor de invoer van bananen in het kader van de in artikel 18 van Verordening (EEG) nr. 404/93 bedoelde tariefcontingenten wordt voor het derde kwartaal van 2002 vastgesteld op 23 % van de hoeveelheden die voor de traditionele marktdeelnemers en de niet-traditionele marktdeelnemers beschikbaar zijn in het kader van de tariefcontingenten A/B en C.

Artikel 2

De in artikel 14, lid 2, van Verordening (EG) nr. 896/2001 bedoelde hoeveelheid bananen die mag worden ingevoerd in het kader van de in artikel 18 van Verordening (EEG) nr. 404/93 bedoelde tariefcontingenten, wordt voor het derde kwartaal van 2002 vastgesteld op 23 % van de referentiehoeveelheid die overeenkomstig de artikelen 4 en 5 van Verordening (EG) nr. 896/2001 in het kader van de tariefcontingenten A/B en C is vastgesteld voor de traditionele marktdeelnemers, en op 23 % van de hoeveelheid die overeenkomstig artikel 9, lid 3, van Verordening (EG) nr. 896/2001 in het kader van de tariefcontingenten A/B en C is vastgesteld en ter kennis is gebracht voor de niet-traditionele marktdeelnemers.

Artikel 3

Deze verordening treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 29 mei 2002.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 47 van 25.2.1993, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 345 van 29.12.2001, blz. 13.

⁽³⁾ PB L 126 van 8.5.2001, blz. 6.

⁽⁴⁾ PB L 55 van 26.2.2002, blz. 17.

VERORDENING (EG) Nr. 892/2002 VAN DE COMMISSIE

van 29 mei 2002

**houdende vaststelling van de steun, voor het verkoopseizoen 2002/2003, voor perziken en peren
bestemd voor verwerking, in het kader van Verordening (EG) nr. 2201/96 van de Raad**

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 2201/96 van de Raad van 28 oktober 1996 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector verwerkte producten op basis van groenten en fruit ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1239/2001 ⁽²⁾, en met name op artikel 6, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Artikel 2, lid 3, van Verordening (EG) nr. 449/2001 van de Commissie van 2 maart 2001 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 2201/96 van de Raad wat de steunregeling voor verwerkte producten op basis van groenten en fruit betreft ⁽³⁾, gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1343/2001 ⁽⁴⁾, bepaalt dat de Commissie de toe te passen steunbedragen voor met name perziken en peren bekendmaakt na te hebben gecontroleerd of de in bijlage III bij Verordening (EG) nr. 2201/96 vastgestelde drempels niet zijn overschreden.
- (2) Het gemiddelde van de hoeveelheden perziken die in de voorgaande drie verkoopseizoenen zijn verwerkt in het kader van de steunregeling is kleiner dan de communautaire drempel. Voor de in het verkoopseizoen 2002/2003 in elke betrokken lidstaat toe te passen steun geldt het bedrag dat is vastgesteld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EG) nr. 2201/96.
- (3) Het gemiddelde van de hoeveelheden peren die in de voorgaande drie verkoopseizoenen zijn verwerkt in het kader van de steunregeling is hoger dan de communautaire drempel. Het steunbedrag dat voor het verkoopseizoen 2002/2003 moet worden toegepast, is voor de lidstaten die hun drempel niet hebben overschreden het bedrag dat is vastgesteld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EG) nr. 2201/96 en voor elk van de andere

betrokken lidstaten dit bedrag, verminderd voor de overschrijding van de drempel in elk van die lidstaten, nadat, overeenkomstig artikel 5, lid 2, derde alinea, van genoemde verordening, de niet-verwerkte hoeveelheden over die lidstaten zijn verdeeld.

- (4) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Comité van beheer voor verwerkte producten op basis van groenten en fruit,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor het verkoopseizoen 2002/2003 wordt de in artikel 2 van Verordening (EG) nr. 2201/96 bedoelde steun vastgesteld op de volgende bedragen:

- a) perziken: 47,70 EUR/ton;
- b) peren:
 - 54,27 EUR/ton in Griekenland,
 - 161,70 EUR/ton in Spanje,
 - 135,59 EUR/ton in Frankrijk,
 - 151,52 EUR/ton in Italië,
 - 157,56 EUR/ton in Nederland,
 - 161,70 EUR/ton in Oostenrijk,
 - 161,70 EUR/ton in Portugal.

*Artikel 2*Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing voor het verkoopseizoen 2002/2003.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 29 mei 2002.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 297 van 21.11.1996, blz. 29.⁽²⁾ PB L 171 van 26.6.2001, blz. 1.⁽³⁾ PB L 64 van 6.3.2001, blz. 16.⁽⁴⁾ PB L 181 van 4.7.2001, blz. 16.

RICHTLIJN 2002/32/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**van 7 mei 2002****inzake ongewenste stoffen in diervoeding**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 152, lid 4, onder b),

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽²⁾,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag ⁽³⁾ en gezien de gemeenschappelijke tekst die op 26 maart 2002 door het bemiddelingscomité is goedgekeurd,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In Richtlijn 1999/29/EG van de Raad van 22 april 1999 inzake ongewenste stoffen en producten in diervoeder ⁽⁴⁾ moeten tal van wijzigingen worden aangebracht. De genoemde richtlijn moet daarom duidelijkheidshalve en met het oog op een rationele ordening opnieuw worden geformuleerd.
- (2) De dierlijke productie neemt een zeer belangrijke plaats in in de landbouw van de Gemeenschap en goede resultaten ten aanzien van de volksgezondheid, de diergezondheid, het welzijn van de dieren, het milieu en de financiële situatie van de veehouder hangen in verregaande mate af van het gebruik van goede en geschikte diervoeders.
- (3) Een regeling op het gebied van diervoeders is nodig om de productiviteit en duurzaamheid van de landbouw te waarborgen, de volksgezondheid, de diergezondheid, het welzijn van dieren te kunnen verzekeren en het milieu te beschermen. Bovendien moet er een alomvattende regeling inzake hygiëne worden vastgesteld, teneinde diervoeders van hoge kwaliteit op afzonderlijke boerderijen te waarborgen, ook al is er geen sprake van commerciële productie.
- (4) Op drinkwater voor dieren moeten dezelfde regels inzake kwaliteit en veiligheid van toepassing zijn als op producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren. Hoewel de definitie van diervoeder niet uitsluit

dat water als diervoeder wordt beschouwd, komt water niet voor op de niet-exclusieve lijst van de belangrijkste voedermiddelen die is vastgesteld bij Richtlijn 96/25/EG van de Raad van 29 april 1996 betreffende het verkeer en het gebruik van voedermiddelen ⁽⁵⁾. De vraag of water al dan niet als diervoeder moet worden beschouwd, moet worden besproken in het kader van die richtlijn.

- (5) Er is geconstateerd dat toevoegingsmiddelen ongewenste stoffen kunnen bevatten. Toevoegingsmiddelen dienen dan ook in de werkingssfeer van de richtlijn te worden opgenomen.
- (6) Producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren kunnen ongewenste stoffen bevatten die een gevaar kunnen betekenen voor de diergezondheid of, door hun aanwezigheid in dierlijke producten, voor de gezondheid van de mens of voor het milieu.
- (7) Het is onmogelijk ongewenste stoffen volledig te elimineren, maar het is van belang het gehalte ervan in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren te beperken en daarbij passende aandacht te besteden aan de acute giftigheid, de bioaccumuleerbaarheid en de afbreekbaarheid van de stoffen, zodat ongewenste en schadelijke effecten worden vermeden. Het heeft echter geen zin thans voor deze gehalten waarden vast te stellen die onder de detectiegrens van de voor de Gemeenschap vast te stellen analysemethoden liggen.
- (8) De procedures om residuen van ongewenste stoffen te bepalen, worden steeds meer verfijnd, zodat zelfs voor de gezondheid van mens en dier verwaarloosbare hoeveelheden residuen kunnen worden aangetoond.
- (9) Ongewenste stoffen mogen uitsluitend onder de in deze richtlijn vastgestelde voorwaarden voorkomen in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren en mogen niet op enige andere wijze voor het voederen van dieren worden gebruikt. Derhalve moet deze richtlijn worden toegepast onverminderd de andere communautaire bepalingen inzake diervoeders, en met name de voorschriften voor mengvoeders.
- (10) Deze richtlijn moet op producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren van toepassing zijn zodra die producten de Gemeenschap binnenkomen. Bijgevolg moet worden bepaald dat de vastgestelde maximumgehalten aan ongewenste stoffen in het algemeen gelden met ingang van de datum waarop de producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren, in het verkeer worden gebracht of worden gebruikt, zulks in alle stadia, en met name zodra zij worden ingevoerd.

⁽¹⁾ PB C 89 E van 28.3.2000, blz. 70, en PB C 96 E van 27.3.2001, blz. 346.

⁽²⁾ PB C 140 van 18.5.2000, blz. 9.

⁽³⁾ Advies van het Europees Parlement van 4 oktober 2000 (PB C 178 van 22.6.2001, blz. 160), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 17 september 2001 (PB C 4 van 7.1.2002, blz. 1) en besluit van het Europees Parlement van 12 december 2001 (nog niet verschenen in het Publicatieblad). Besluit van het Europees Parlement van 10 april 2002 en besluit van de Raad van 22 april 2002.

⁽⁴⁾ PB L 115 van 4.5.1999, blz. 32.

⁽⁵⁾ PB L 125 van 23.5.1996, blz. 35. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2000/16/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 105 van 3.5.2000, blz. 36).

- (11) Producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren moeten zuiver, deugdelijk en van gebruikelijke handelskwaliteit zijn en mogen dus bij correct gebruik geen enkel gevaar opleveren voor de gezondheid van mens en dier of voor het milieu en mogen de dierlijke productie niet ongunstig kunnen beïnvloeden. Derhalve moet een verbod worden ingesteld op het gebruik of het in het verkeer brengen van producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren en waarvan het gehalte aan ongewenste stoffen de in bijlage I vermelde maximumgehalten overschrijdt.
- (12) Het is noodzakelijk de aanwezigheid van bepaalde ongewenste stoffen in aanvullende diervoeders te beperken door passende maximumgehalten vast te stellen.
- (13) In bepaalde gevallen is weliswaar reeds een maximumgehalte vastgesteld, waarbij rekening is gehouden met de huidige achtergrondniveaus, maar verdere inspanningen zijn nodig om de aanwezigheid van sommige specifieke ongewenste stoffen in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren zoveel mogelijk te beperken teneinde ook de aanwezigheid ervan in de voedselketen te verminderen. In deze richtlijn moet dus worden voorzien in de mogelijkheid een actiedrempel vast te stellen die ver onder het vastgestelde maximumgehalte ligt. Bij overschrijding van deze actiedrempel moet onderzoek worden gevoerd naar de oorzaak van de ongewenste stoffen en moeten maatregelen worden genomen om deze oorzaak weg te nemen of te beperken.
- (14) De lidstaten moet de mogelijkheid worden gelaten bij gevaar voor de gezondheid van dier of mens of voor het milieu de vastgestelde maximumgehalten tijdelijk te verlagen of een maximumgehalte voor andere stoffen vast te stellen, dan wel de aanwezigheid van dergelijke stoffen in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren te verbieden. Met het oog op een uniforme toepassing, moet over eventuele wijzigingen van bijlage I worden beslist via een communautaire spoedprocedure, op basis van bewijsmateriaal en met toepassing van het voorzorgsbeginsel.
- (15) Op producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren en aan de eisen van deze richtlijn voldoen, mogen met betrekking tot het gehalte aan ongewenste stoffen geen andere beperkingen voor het in het verkeer brengen worden toegepast dan die welke in deze richtlijn en in Richtlijn 95/53/EG van de Raad van 25 oktober 1995 tot vaststelling van de beginselen inzake de organisatie van de officiële controles op het gebied van diervoeding ⁽¹⁾ zijn vastgelegd.
- (16) De lidstaten moeten krachtens Richtlijn 95/53/EG de nodige controlemaatregelen vaststellen om te garanderen dat bij het gebruik en het in het verkeer brengen van producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren wordt voldaan aan de eisen met betrekking tot ongewenste stoffen.
- (17) Een passende communautaire procedure is nodig om de in de bijlagen vastgestelde technische bepalingen aan te passen aan de ontwikkeling van de wetenschappelijke en technische kennis.
- (18) Om de uitvoering van de overwogen maatregelen te vergemakkelijken, moet een procedure worden ingesteld waarbij een nauwe samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie tot stand wordt gebracht in het bij Besluit 70/372/EEG van de Raad ⁽²⁾ ingestelde Permanent Comité voor veevoerders.
- (19) De voor de uitvoering van deze richtlijn vereiste maatregelen moeten worden vastgesteld volgens Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽³⁾,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

- Deze richtlijn heeft betrekking op ongewenste stoffen in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren.
- Deze richtlijn geldt onverminderd de voorschriften in:
 - Richtlijn 70/524/EEG van de Raad van 23 november 1970 betreffende toevoegingsmiddelen in de veevoeding ⁽⁴⁾;
 - Richtlijn 96/25/EG en Richtlijn 79/373/EEG van de Raad van 2 april 1979 betreffende de handel in mengvoerders ⁽⁵⁾;
 - Richtlijn 76/895/EEG van de Raad van 23 november 1976 betreffende de vaststelling van de maximale hoeveelheden residuen van bestrijdingsmiddelen in en op groenten en fruit ⁽⁶⁾, Richtlijn 86/362/EEG van de Raad van 24 juli 1986 tot vaststelling van maximumgehalten aan residuen van bestrijdingsmiddelen in en op granen ⁽⁷⁾, Richtlijn 86/363/EEG van de Raad van 24 juli 1986 tot vaststelling van maximumgehalten aan residuen van bestrijdingsmiddelen in en op levensmiddelen van dierlijke oorsprong ⁽⁸⁾ en Richtlijn 90/642/EEG van de Raad van 27 november 1990 tot vaststelling van maximumgehalten aan residuen van bestrijdingsmiddelen in en op bepaalde producten van plantaardige oorsprong, met inbegrip van groenten en fruit ⁽⁹⁾, wanneer deze residuen niet voorkomen op de lijst in bijlage I bij deze richtlijn;

⁽²⁾ PB L 170 van 3.8.1970, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽⁴⁾ PB L 270 van 14.12.1970, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2205/2001 van de Commissie (PB L 297 van 15.11.2001, blz. 3).

⁽⁵⁾ PB L 86 van 6.4.1979, blz. 30. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/2/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 63 van 6.3.2002, blz. 23).

⁽⁶⁾ PB L 340 van 9.12.1976, blz. 26. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2000/57/EG van de Commissie (PB L 244 van 29.9.2000, blz. 76).

⁽⁷⁾ PB L 221 van 7.8.1986, blz. 37. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/23/EG van de Commissie (PB L 64 van 7.3.2002, blz. 13).

⁽⁸⁾ PB L 221 van 7.8.1986, blz. 43. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/23/EG.

⁽⁹⁾ PB L 350 van 14.12.1990, blz. 71. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/23/EG.

⁽¹⁾ PB L 265 van 8.11.1995, blz. 17. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2001/46/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 234 van 1.9.2001, blz. 55).

- d) communautaire wetgeving betreffende veterinaire kwesties die verband houden met de volksgezondheid en diergezondheid;
- e) Richtlijn 82/471/EEG van de Raad van 30 juni 1982 betreffende bepaalde in diervoeding gebruikte producten ⁽¹⁾;
- f) Richtlijn 93/74/EEG van de Raad van 13 september 1993 betreffende diervoeders met bijzonder voedingsdoel ⁽²⁾.

Artikel 2

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) diervoeders: producten van plantaardige of dierlijke oorsprong in natuurlijke staat, vers of verduurzaamd, en de afgeleide producten van de industriële verwerking ervan, alsmede organische of anorganische stoffen, al dan niet gemengd, met of zonder toevoegingsmiddelen, en bestemd voor vervoeding;
- b) voedermiddelen: de verschillende producten van plantaardige of dierlijke oorsprong in natuurlijke staat, vers of verduurzaamd, en de afgeleide producten van de industriële verwerking ervan, alsmede organische of anorganische stoffen, met of zonder toevoegingsmiddelen, en bestemd voor vervoeding, hetzij als zodanig, hetzij na verwerking, voor de bereiding van mengvoeders of als drager bij voormengsels;
- c) toevoegingsmiddelen: toevoegingsmiddelen zoals omschreven in artikel 2, onder a), van Richtlijn 70/524/EEG;
- d) voormengsels: mengsels van toevoegingsmiddelen of mengsels van een of meer toevoegingsmiddelen met stoffen die dragers vormen, die bestemd zijn voor de bereiding van diervoeders;
- e) mengvoeders: mengsels van voedermiddelen, al dan niet met toevoegingsmiddelen en bestemd voor vervoeding in de vorm van volledige diervoeders of aanvullende diervoeders;
- f) aanvullende diervoeders: mengsels van diervoeders die een hoog gehalte aan bepaalde stoffen bevatten en door hun samenstelling slechts samen met andere diervoeders een totaal dagrantsoen vormen;
- g) volledige diervoeders: mengsels van diervoeders die door hun samenstelling op zichzelf een totaal dagrantsoen vormen;
- h) producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren: voedermiddelen, voormengsels, toevoegingsmiddelen, diervoeders en alle andere producten die bedoeld zijn om te worden gebruikt of gebruikt worden voor het voederen van dieren;
- i) dagrantsoen: de totale hoeveelheid diervoeders, omgerekend op een vochtgehalte van 12 %, die een dier van een bepaalde soort, leeftijdsklasse en prestatievermogen gemiddeld dagelijks nodig heeft om volledig in zijn voederbehoefte te voorzien;

- j) dieren: dieren behorend tot de soorten die gewoonlijk door de mens worden gevoederd en gehouden of gegeten, alsmede in de vrije natuur levende dieren voorzover hun voeding deels uit diervoeders bestaat;
- k) in het verkeer brengen of het verkeer: het in het bezit hebben van producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren, met het oog op de verkoop, met inbegrip van het aanbieden, of enige andere vorm van al dan niet gratis overdracht aan derden, alsmede de verkoop en andere vormen van overdracht zelf;
- l) ongewenste stoffen: alle stoffen en producten, met uitzondering van ziekteverwekkers, die aanwezig zijn in en/of op het product dat is bedoeld voor het voederen van dieren en die een potentieel gevaar opleveren voor de gezondheid van mens en dier of voor het milieu of die de dierlijke productie ongunstig kunnen beïnvloeden.

Artikel 3

1. Producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren mogen alleen voor gebruik in de Gemeenschap uit derde landen binnenkomen, in de Gemeenschap in het verkeer worden gebracht en/of worden gebruikt wanneer ze zuiver, deugdelijk en van gebruikelijke handelskwaliteit zijn en bij correct gebruik dus geen enkel gevaar opleveren voor de gezondheid van mens en dier of voor het milieu en de dierlijke productie niet ongunstig kunnen beïnvloeden.
2. Producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren worden met name geacht niet aan lid 1 te voldoen wanneer het gehalte aan ongewenste stoffen hoger is dan de in bijlage I vastgestelde maximumgehalten.

Artikel 4

1. De lidstaten schrijven voor dat de aanwezigheid van de in bijlage I vermelde ongewenste stoffen in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren, alleen onder de in die bijlage vastgestelde voorwaarden kan worden gedoogd.
2. Teneinde de bronnen van ongewenste stoffen in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren te beperken of weg te nemen, verrichten de lidstaten, wanneer de maximumgehalten zijn overschreden of wanneer verhoogde gehalten van dergelijke stoffen zijn geconstateerd, in samenwerking met de marktdeelnemers onderzoek om de bronnen van ongewenste stoffen te identificeren, daarbij rekening houdend met de achtergrondniveaus. Met het oog op een uniforme aanpak in gevallen van verhoogde gehalten kan het nodig zijn actiedrempels vast te stellen bij overschrijding waarvan een dergelijke onderzoek wordt ingesteld. Deze actiedrempels kunnen worden vastgesteld in bijlage II.

De lidstaten doen de Commissie en de overige lidstaten alle nuttige informatie en bevindingen toekomen met betrekking tot de bron en stellen hen in kennis van de maatregelen die zijn getroffen om het gehalte aan ongewenste stoffen te beperken of deze weg te nemen. Deze informatie wordt toegezonden in het kader van het verslag dat jaarlijks aan de Commissie moet worden voorgelegd overeenkomstig artikel 22 van Richtlijn 95/53/EG, behalve wanneer de informatie voor de andere lidstaten van onmiddellijk belang is. In dit laatste geval dient de informatie onverwijld te worden toegezonden.

⁽¹⁾ PB L 213 van 21.7.1982, blz. 8. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 1999/20/EG (PB L 80 van 25.3.1999, blz. 20).

⁽²⁾ PB L 237 van 22.9.1993, blz. 23. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 1999/29/EG (PB L 115 van 4.5.1999, blz. 32).

Artikel 5

De lidstaten schrijven voor dat producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren, met een gehalte aan een ongewenste stof dat het in kolom 3 van de tabel in bijlage 1 vastgestelde maximumgehalte overschrijdt, niet met het oog op verdunning mogen worden vermengd met hetzelfde product of met andere producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren.

Artikel 6

De lidstaten schrijven voor dat in aanvullende diervoeders, voorzover daarvoor geen bijzondere bepalingen bestaan, het gehalte aan de in bijlage I genoemde stoffen, rekening houdend met het voor het gebruik ervan voorgeschreven aandeel in een dagrantsoen, niet hoger mag zijn dan het voor volledige diervoeders vastgestelde gehalte.

Artikel 7

1. Als een lidstaat, op basis van nieuwe gegevens die na de vaststelling van de desbetreffende bepalingen beschikbaar zijn gekomen, of van een nieuwe beoordeling van de bestaande gegevens die na die vaststelling is uitgevoerd, redenen heeft om te concluderen dat een in bijlage I vastgesteld maximumgehalte of een niet in die bijlage genoemde ongewenste stof gevaar oplevert voor de gezondheid van mens of dier of voor het milieu, kan deze lidstaat dit gehalte voorlopig verlagen, een maximumgehalte vaststellen of de aanwezigheid van deze ongewenste stof in producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren verbieden. Hij stelt de overige lidstaten en de Commissie daarvan onmiddellijk op de hoogte, met opgave van de redenen voor zijn beslissing.

2. Volgens de procedure van artikel 12 wordt onverwijld besloten of de bijlagen I en II dienen te worden gewijzigd.

Zolang door de Raad of door de Commissie geen besluit is genomen, kan de lidstaat de door hem ingevoerde maatregelen handhaven.

De lidstaat dient ervoor te zorgen dat deze beslissing openbaar wordt gemaakt.

Artikel 8

1. De Commissie past overeenkomstig de procedure van artikel 11 de bijlagen I en II aan aan de ontwikkeling van de wetenschappelijke en technische kennis.

2. Overeenkomstig de procedure van artikel 11:

- neemt de Commissie periodiek geconsolideerde versies van de bijlagen I en II aan waarin deze wijzigingen zijn verwerkt;
- kan de Commissie criteria voor de aanvaardbaarheid van zuiveringsprocedures vaststellen, alsmede criteria voor de aanvaardbaarheid van producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren en dergelijke procedures hebben ondergaan.

3. De lidstaten zien erop toe dat de nodige maatregelen worden getroffen om te garanderen dat die aanvaardbare procédés correct worden toegepast en gezuiverde producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren voldoen aan de bepalingen van bijlage I.

Artikel 9

De lidstaten zien erop toe dat met betrekking tot het in het verkeer brengen van producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren en aan deze richtlijn voldoen, geen andere beperkingen worden opgelegd in verband met de aanwezigheid van ongewenste stoffen dan die van deze richtlijn en die van Richtlijn 95/53/EG.

Artikel 10

Bepalingen die gevolgen kunnen hebben voor de volksgezondheid en de diergezondheid worden aangenomen na raadpleging van het (de) betrokken wetenschappelijke comité(s).

Artikel 11

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 1 van Besluit 70/372/EEG ingestelde Permanent Comité voor veevoerders.

2. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, zijn de artikelen 5 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van dat besluit.

3. De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn bedraagt drie maanden.

Artikel 12

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 1 van Besluit 70/372/EEG ingestelde Permanent Comité voor veevoerders.

2. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, zijn de artikelen 5 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van dat besluit.

3. De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn bedraagt 15 dagen.

Artikel 13

1. Op producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren en die in de Gemeenschap geproduceerd zijn om uitgevoerd te worden naar derde landen, passen de lidstaten ten minste de bepalingen van deze richtlijn toe.

2. Lid 1 laat het recht van de lidstaten onverlet om wederuitvoer volgens de voorwaarden van artikel 12 van Verordening (EG) nr. 178/2002⁽¹⁾ toe te staan. Het bepaalde in artikel 20 daarvan is mutatis mutandis van toepassing.

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1).

Artikel 14

1. Richtlijn 1999/29/EG wordt met ingang van 1 augustus 2003 ingetrokken, onverminderd de voor de lidstaten geldende verplichting met betrekking tot de in deel B van bijlage III bij de genoemde richtlijn vermelde termijnen voor de omzetting van de in deel A van die bijlage vermelde richtlijnen in nationaal recht.

2. Verwijzingen naar Richtlijn 1999/29/EG gelden als verwijzingen naar deze richtlijn en worden gelezen volgens de concordantietabel in bijlage III.

Artikel 15

De lidstaten dragen zorg voor aanneming en bekendmaking van de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen om vóór 1 mei 2003 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

De aangenomen maatregelen zijn van toepassing vanaf 1 augustus 2003.

Wanneer de lidstaten die maatregelen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar

deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

De lidstaten delen de Commissie de tekst mee van de bepalingen van nationaal recht die zij vaststellen binnen de werkingssfeer van deze richtlijn.

Artikel 16

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 17

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, 7 mei 2002.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

P. COX

Voor de Raad

De voorzitter

R. DE RATO Y FIGAREDO

BIJLAGE I

Ongewenste stoffen	Producten die bedoeld zijn voor het voeren van dieren	Maximumgehalte in mg/kg (ppm) van de voedermiddelen, herleid tot een vochtgehalte van 12 %
(1)	(2)	(3)
1. Arseen	Voedermiddelen, met uitzondering van: — gemalen grasmaal, luzernemaal en klavermaal alsmede al dan niet gemalasseerde gedroogde suikerbietenpulp — fosfaten en diervoeders verkregen door verwerking van vis of andere zeedieren Volledige diervoeders, met uitzondering van: — volledig visvoeder Aanvullende diervoeders, met uitzondering van: — mineralenmengsels	2 4 10 2 4 4 12
2. Lood	Voedermiddelen, met uitzondering van: — groenvoeder — fosfaten — gist Volledige diervoeders Aanvullende diervoeders, met uitzondering van: — mineralenmengsels	10 40 30 5 5 10 30
3. Fluor	Voedermiddelen, met uitzondering van: — diervoeders, verkregen door verwerking van dieren — fosfaten Volledige diervoeders, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor runderen, schapen en geiten: — zingend — overige — volledige diervoeders voor varkens — volledige diervoeders voor pluimvee — volledige diervoeders voor kuikens Mineralenmengsels voor runderen, schapen en geiten Andere aanvullende diervoeders	150 500 2 000 150 30 50 100 350 250 2 000 ⁽¹⁾ 125 ⁽²⁾
4. Kwik	Voedermiddelen, met uitzondering van: — diervoeders, verkregen door verwerking van vis of andere zeedieren Volledige diervoeders, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor honden en katten Aanvullende diervoeders, met uitzondering van: — aanvullende diervoeders voor honden en katten	0,1 0,5 0,1 0,4 0,2

Ongewenste stoffen	Producten die bedoeld zijn voor het voeren van dieren	Maximumgehalte in mg/kg (ppm) van de voedermiddelen, herleid tot een vochtgehalte van 12 %
(1)	(2)	(3)
5. Nitriet	Vismeel	60 (uitgedrukt in natriumnitriet)
	Volledige diervoeders, met uitzondering van: — voeders voor huisdieren, uitgezonderd vogels en aquariumvissen	15 (uitgedrukt in natriumnitriet)
6. Cadmium	Voedermiddelen van plantaardige oorsprong	1
	Voedermiddelen van dierlijke oorsprong, met uitzondering van: — huisdiervoeders	2
	Fosfaten	10 ⁽³⁾
	Volledige diervoeders voor runderen, schapen en geiten, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor kalveren, lammeren en geitenlammeren	1
	Andere volledige diervoeders, met uitzondering van: — huisdiervoeders	0,5
	Mineralenmengsels	5 ⁽⁴⁾
	Andere aanvullende diervoeders voor runderen, schapen en geiten	0,5
7. Aflatoxine B ₁	Voedermiddelen, met uitzondering van:	0,05
	— grondnoot, kopra, palmnoot en palmpit, katoenzaad, babassu, maïs en daarvan afgeleide producten	0,02
	Volledige diervoeders voor runderen, schapen en geiten, met uitzondering van: — melkvee	0,05 0,005
	— kalveren, lammeren en geitenlammeren	0,01
	Volledige diervoeders voor varkens en pluimvee (met uitzondering van jonge dieren)	0,02
	Andere volledige diervoeders	0,01
	Aanvullende diervoeders voor runderen, schapen en geiten (met uitzondering van aanvullende diervoeders voor melkvee, kalveren, lammeren en geitenlammeren)	0,05
	Aanvullende diervoeders voor varkens en pluimvee (met uitzondering van jonge dieren)	0,03
	Andere aanvullende diervoeders	0,005
8. Blauwzuur	Voedermiddelen, met uitzondering van:	50
	— lijnzaad	250
	— lijnzaadkoeken	350
	— maniokproducten en amandelkoeken	100
	Volledige diervoeders, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor kuikens	50 10
9. Vrij gossypol	Voedermiddelen, met uitzondering van: — katoenzaadkoeken	20 1 200
	Volledige diervoeders, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor runderen, schapen en geiten	20 500
	— volledige diervoeders voor pluimvee (behalve legpluimvee) en kalveren	100
	— volledige diervoeders voor konijnen en varkens (behalve biggen)	60

Ongewenste stoffen	Producten die bedoeld zijn voor het voeren van dieren	Maximumgehalte in mg/kg (ppm) van de voedermiddelen, herleid tot een vochtgehalte van 12 %
(1)	(2)	(3)
10. Theobromine	Volledige diervoeders, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor volwassen runderen	300 700
11. Vluchtige mosterdolie	Voedermiddelen, met uitzondering van: — koolzaadkoeken	100 4 000 (berekend als allylthiocyanaat)
	Volledige diervoeders, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor runderen, schapen en geiten (met uitzondering van jonge dieren) — volledige diervoeders voor varkens (met uitzondering van biggen) en pluimvee	150 (berekend als allylthiocyanaat) 1 000 (berekend als allylthiocyanaat) 500 (berekend als allylthiocyanaat)
12. Vinylthiooxazolidon (Vinylloxazolidine thion)	Volledige diervoeders voor pluimvee, met uitzondering van: — volledige diervoeders voor legpluimvee	1 000 500
13. Moederkoren (Claviceps purpurea)	Alle diervoeders die ongemalen graan bevatten	1 000
14. Onkruidzaden en niet gemalen of verpulverde vruchten die alkaloiden, glucosiden of andere giftige stoffen bevatten afzonderlijk of tezamen, waaronder: a) Lolium temulentum L. b) Lolium remotum Schrank c) Datura stramonium L.	Alle diervoeders	3 000
		1 000
		1 000
		1 000
15. Ricinus — Ricinus communis L.	Alle diervoeders	10 (uitgedrukt in ricinusdoppen)
16. Crotalaria spp.	Alle diervoeders	100
17. Aldrin } afzonderlijk of gezamenlijk 18. Dieldrin } uitgedrukt in dieldrin	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,01 0,2
19. Chloorcamfeen (toxafeen)	Alle diervoeders	0,1
20. Chloordaan (som van cis- en transisomeren en van oxychloordaan uitgedrukt in chloordaan)	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,02 0,05
21. DDT (som van DDT-, TDE- en DDE-isomeren, uitgedrukt in DDT)	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,05 0,5
22. Endosulfan (som van alfa- en bèta-isomeren en van endosulfansulfaat, uitgedrukt in endosulfan)	Alle diervoeders, met uitzondering van: — maïs — oliehoudende zaden — volledig visvoeder	0,1 0,2 0,5 0,005
23. Endrin (som van endrin en deltaketo-endrin, uitgedrukt in endrin)	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,01 0,05
24. Heptachloor (som van heptachloor en heptachloor-epoxide, uitgedrukt in heptachloor)	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,01 0,2

Ongewenste stoffen	Producten die bedoeld zijn voor het voeren van dieren	Maximumgehalte in mg/kg (ppm) van de voedermiddelen, herleid tot een vochtgehalte van 12 %
(1)	(2)	(3)
25. Hexachloorbenzeen (HCB)	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,01 0,2
26. Hexachloorcyclohexaan (HCH)		
26.1 Alfa-isomeer	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,02 0,2
26.2 Bèta-isomeer	Mengvoeders, met uitzondering van: — voeders voor melkvee Voedermiddelen, met uitzondering van: — vetten	0,01 0,005 0,01 0,1
26.3 Gamma-isomeer (lindaan)	Alle diervoeders, met uitzondering van: — vetten	0,2 2,0
27. Dioxine (som van PCDD en PCDF, uitgedrukt in internationale toxische equivalenten)	Citruspulp	500 pg I-TEQ/kg (bovendetectiegrens) ⁽²⁾
28. Abrikozen — <i>Prunus armeniaca</i> L.	} Alle diervoeders	} Zaden en vruchten van de nevenstaande plantensoorten en de door verwerking ervan verkregen bijproducten mogen niet in diervoeders voorkomen tenzij als sporen die niet kwantitatief kunnen worden bepaald
29. Bittere amandel — <i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D.A. Webb var. <i>amara</i> (DC.) Focke (= <i>Prunus amygdalus</i> Batsch var. <i>amara</i> (DC.) Focke)		
30. Beuk, ongeschilde zaden — <i>Fagus silvatica</i> L.		
31. Vlasdodder — <i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz		
32. Mowrah, Bassia, Madhuca — <i>Madhuca longifolia</i> (L.) Macbr. (= <i>Bassia longifolia</i> L. = <i>Illipe malabrorum</i> Engl.), <i>Madhuca indica</i> Gmelin (= <i>Bassia latifolia</i> Roxb.) = <i>Illipe latifolia</i> (Roscb.) F. Mueller		
33. Purgeernoot — <i>Jatropha curcas</i> L.		
34. Purgeercroton — <i>Croton tiglium</i> L.		
35. Indische bruine mosterd — <i>Brassica juncea</i> (L.) Czern. And Coss. ssp. <i>integrifolia</i> (West) Thell		
36. Sareptamosterd — <i>Brassica juncea</i> (L.) Czern. And Coss. ssp. <i>juncea</i>		
37. Chinese mosterd — <i>Brassica juncea</i> (L.) Czern. And Coss. ssp. <i>juncea</i> var. <i>lutea</i> Batalin		
38. Zwarte mosterd — <i>Brassica nigra</i> (L.) Koch		
39. Ethiopische mosterd — <i>Brassica carinata</i> A. Braun		

⁽¹⁾ De lidstaten kunnen ook een maximumgehalte aan fluor voorschrijven gelijk aan 1,25 % van het fosforgehalte.

⁽²⁾ Gehalte aan fluor per 1 % fosfor in het diervoeder.

⁽³⁾ De lidstaten kunnen ook een maximumgehalte aan cadmium voorschrijven gelijk aan 0,5 mg per 1 % fosfor in het diervoeder.

⁽⁴⁾ De lidstaten kunnen ook een maximumgehalte aan cadmium voorschrijven gelijk aan 0,75 mg per 1 % fosfor in het diervoeder.

⁽⁵⁾ Bij de berekening van bovengrenskonzentraties wordt aangenomen dat de onder de detectiegrens liggende waarden van de verschillende congenerische elementen aan de detectiegrens gelijk zijn.

BIJLAGE II

Ongewenste stoffen	Producten die bedoeld zijn voor het voeren van dieren	Actiedrempel in mg/kg (ppm) van een product dat bedoeld is voor het voeren van dieren, herleid tot een vochtgehalte van 12 %	Opmerkingen en aanvullende informatie (bv. de aard van de te verrichten onderzoeken)
--------------------	---	--	--

(p.m.)

BIJLAGE III

CONCORDANTIETABEL

Richtlijn 1999/29/EG	Deze richtlijn
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, onder a)	Artikel 2, onder a)
Artikel 2, onder b)	Artikel 2, onder b)
Artikel 2, onder c)	Artikel 2, onder g)
Artikel 2, onder d)	Artikel 2, onder f)
Artikel 2, onder e)	Artikel 2, onder e)
Artikel 2, onder f)	Artikel 2, onder i)
Artikel 2, onder g)	Artikel 2, onder j)
Artikel 2, onder h)	—
—	Artikel 2, onder c)
—	Artikel 2, onder d)
—	Artikel 2, onder h)
—	Artikel 2, onder k)
—	Artikel 2, onder l)
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 4, lid 1	Artikel 4, lid 1
Artikel 4, lid 2	—
—	Artikel 4, lid 2
Artikel 5	—
Artikel 6	—
Artikel 7	Artikel 5
Artikel 8	Artikel 6
Artikel 9	Artikel 7
Artikel 10	Artikel 8
Artikel 11	Artikel 9
Artikel 12	—
—	Artikel 10
Artikel 13	Artikel 11
Artikel 14	Artikel 12
Artikel 15	Artikel 13

Richtlijn 1999/29/EG	Deze richtlijn
Artikel 16	—
—	Artikel 14
—	Artikel 15
Artikel 17	Artikel 16
Artikel 18	Artikel 17
Bijlage I	Bijlage I
Bijlage II	—
Bijlage III	—
Bijlage IV	Bijlage II

VERKLARING VAN DE RAAD

De lidstaten zullen alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat de nodige maatregelen ter uitvoering van Richtlijn 2002/32/EG snel en binnen de in de artikelen 14 en 15 genoemde periode worden aangenomen.

II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

BESLUIT Nr. 2/2002 VAN DE ASSOCIATIERAAD EU-TSJECHIË

van 27 maart 2002

tot vaststelling van de voorwaarden voor de deelname van de Tsjechische Republiek aan programma's van de Gemeenschap

(2002/407/EG)

DE ASSOCIATIERAAD,

Gelet op het Aanvullend Protocol bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Tsjechische Republiek, anderzijds ⁽¹⁾ betreffende de deelname van Tsjechië aan programma's van de Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 1 en 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig artikel 1 van het Aanvullend Protocol, kan Tsjechië deelnemen aan communautaire kaderprogramma's, specifieke programma's, projecten en andere activiteiten op een groot aantal gebieden; dit artikel voorziet tevens in de mogelijkheid hieraan andere communautaire gebieden toe te voegen.
- (2) Overeenkomstig artikel 2 van genoemd Protocol dient over de voorwaarden voor de deelname van Tsjechië aan deze activiteiten te worden besloten door de Associatieraad.
- (3) De specifieke deelnemingsvoorwaarden voor elk communautair programma, met inbegrip van de financiële implicaties, dient te worden vastgesteld door de Commissie van de Europese Gemeenschappen en de bevoegde autoriteiten van Tsjechië,

BESLUIT:

Artikel 1

Tsjechië kan deelnemen aan alle communautaire programma's die zijn opengesteld voor de kandidaat-lidstaten in Midden- en Oost-Europa, in overeenstemming met de bepalingen tot aanneming van deze programma's.

⁽¹⁾ PB L 317 van 30.12.1995, blz. 45.

Artikel 2

Tsjechië draagt financieel bij aan de algemene begroting van de Europese Unie, naar gelang van de specifieke programma's waaraan het deelneemt.

Artikel 3

Vertegenwoordigers van Tsjechië kunnen, in de hoedanigheid van waarnemer en voorzover de agendapunten Tsjechië betreffen, deelnemen aan de beheercomités die verantwoordelijk zijn voor de programma's waaraan Tsjechië financieel een bijdrage levert.

Artikel 4

Voor projecten en initiatieven die worden ingediend door de deelnemers van Tsjechië, worden met betrekking tot de betrokken programma's, voorzover mogelijk, dezelfde voorwaarden, regels en procedures toegepast als voor de lidstaten.

Artikel 5

De specifieke bepalingen en voorwaarden, met inbegrip van de financiële bijdrage, die van toepassing zijn op de deelname van Tsjechië aan elk afzonderlijk programma, worden door de Commissie en de bevoegde autoriteiten van Tsjechië vastgesteld. Indien Tsjechië, overeenkomstig Verordening (EEG) nr. 3906/89 van de Raad van 18 december 1989 betreffende economische hulp ten gunste van bepaalde landen in Midden- en Oost-Europa ⁽²⁾ een aanvraag indient voor externe bijstand van de Gemeenschap, kunnen bovengenoemde bepalingen en voorwaarden worden vastgesteld op basis van een financieel memorandum.

Artikel 6

Dit besluit is van toepassing voor onbepaalde tijd.

Het kan door één van de partijen schriftelijk worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.

⁽²⁾ PB L 375 van 23.12.1989, blz. 11. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2666/2000 (PB L 306 van 7.12.2000, blz. 1).

Artikel 7

Uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van dit besluit en daarna om de drie jaar kan de Associatieraad de uitvoering van dit besluit opnieuw bezien op basis van de feitelijke deelname van Tsjechië aan één of meer programma's van de Gemeenschap.

Artikel 8

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op de datum van goedkeuring door de Associatieraad.

Gedaan te Brussel, 27 maart 2002.

Voor de Associatieraad

De voorzitter

J. KAVAN

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 24 mei 2002

betreffende de verkoop van residuen van communautaire olijfolie die in het bezit zijn van het Italiaanse interventiebureau

(kennisgeving geschied onder nummer C(2002) 1642)

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(2002/408/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 1638/98 van de Raad van 20 juli 1998 tot wijziging van Verordening nr. 136/66/EEG houdende de totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector oliën en vetten ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1513/2001 ⁽²⁾, en met name op artikel 3, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Vóór 1 november 1998 hebben het Spaanse, het Griekse en het Italiaanse interventiebureau olijfolie gekocht in het kader van de interventieregeling. De rechtsgrond voor die regeling is bij Verordening (EG) nr. 1638/98 met ingang van 1 november 1998 ingetrokken. Evenwel dient, om te zorgen voor een harmonische overgang tussen de interventieregeling en de huidige situatie waarin die regeling niet meer bestaat, en om de communautaire interventiecentra af te helpen van alle nog beschikbare hoeveelheden olijfolie, toestemming te worden verleend om die in Italië nog opgeslagen hoeveelheden te koop aan te bieden. Het betreft in de tanks bezonken residuen die variërende percentages olijfolie bevatten.
- (2) In artikel 2, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 2754/78 van de Raad van 23 november 1978 betreffende de interventie in de olijfoliesector ⁽³⁾, gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2203/90 ⁽⁴⁾, is bepaald dat de door de interventiebureaus opgeslagen communautaire olijfolie bij openbare inschrijving wordt verkocht tenzij bijzondere omstandigheden verkoop op een andere wijze nodig maken. Het is niet gelukt de in Italië nog opgeslagen residuen van olijfolie te verkopen in het kader van de verkoop waarin was voorzien bij Verordening (EG)

nr. 2599/2001 van de Commissie van 28 december 2001 betreffende de verkoop van de residuen van communautaire olijfolie die in het bezit zijn van het Spaanse, het Griekse of het Italiaanse interventiebureau ⁽⁵⁾, doordat in Italië te weinig biedingen zijn ontvangen. Deze residuen dienen bijgevolg opnieuw te koop te worden aangeboden. Om de Italiaanse autoriteiten in staat te stellen te zorgen voor een billijke oplossing die in overeenstemming is met Verordening (EEG) nr. 2754/78, dient toestemming te worden verleend om deze residuen te verkopen door middel van een onderhandse procedure in plaats van bij openbare inschrijving.

- (3) De in deze beschikking vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Comité van beheer voor oliën en vetten,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

1. Het Italiaanse interventiebureau „Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura”, hierna „AGEA” genoemd, wordt gemachtigd om 27,1 ton in de tanks bezonken residuen van communautaire olijfolie die als gevolg van interventie op de communautaire olijfoliemarkt in zijn bezit is, te verkopen door middel van een onderhandse procedure.
2. De verkoop van het in lid 1 bedoelde product moet plaatsvinden vóór 15 juli 2002.
3. Het product moet vóór 8 september 2002 worden geleverd.
4. Het Italiaanse interventiebureau stelt de Commissie zo spoedig mogelijk van het resultaat van de verkoop in kennis.

⁽¹⁾ PB L 210 van 28.7.1998, blz. 32.

⁽²⁾ PB L 201 van 26.7.2001, blz. 4.

⁽³⁾ PB L 331 van 28.11.1978, blz. 13.

⁽⁴⁾ PB L 201 van 31.7.1990, blz. 5.

⁽⁵⁾ PB L 345 van 29.12.2001, blz. 43.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 24 mei 2002.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

BESLUIT VAN DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

nr. 308/2000/COL

van 30 oktober 2001

tot herziening van de richtsnoeren voor de toepassing van de EER-regels inzake staatssteun en risicokapitaal en houdende de negenentwintigste wijziging van de formele en materiële regels op het gebied van staatssteun

DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte ⁽¹⁾, en met name op de artikelen 61 tot en met 63,

Gelet op de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie ⁽²⁾, en met name op artikel 24 en artikel 1 van Protocol 3,

Overwegende dat de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA ingevolge artikel 24 van Toezichtovereenkomst uitvoering geeft aan de bepalingen van de EER-overeenkomst inzake overheidssteun;

Overwegende dat de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA ingevolge artikel 5, lid 2, onder b), van de Toezichtovereenkomst kennisgevingen en richtsnoeren doet uitgaan over aangelegenheden die in de EER-overeenkomst worden behandeld, indien die Overeenkomst of de Toezichtovereenkomst zulks uitdrukkelijk voorschrijft, of indien de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA dit nodig acht;

Wijzend op de formele en materiële regels op het gebied van staatssteun ⁽³⁾, op 19 januari 1994 vastgesteld door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA (PB L 231 van 3.9.1994, EER-supplement nr. 32);

Overwegende dat op 23 mei 2001 de Europese Commissie een mededeling over staatssteun en risicokapitaal heeft goedgekeurd (PB C 235 van 21.8.2001, blz. 3);

Overwegende dat deze mededeling tevens voor de Europese Economische Ruimte relevant is;

Overwegende dat een uniforme toepassing van de EER-regels inzake overheidssteun in de gehele Europese Economische Ruimte dient te worden gewaarborgd;

Overwegende dat de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA ingevolge punt II onder de titel „ALGEMEEN” aan het einde van bijlage XV bij de EER-overeenkomst, na overleg met de Commissie van de Europese Gemeenschappen, besluiten dient vast te stellen teneinde ervoor te zorgen dat gelijke mededingingsvoorwaarden blijven bestaan;

Na overleg met de Europese Commissie;

Overwegende dat de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA op een multilaterale bijeenkomst met de EVA-staten over de kwestie heeft beraadslaagd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

1. De richtsnoeren inzake staatssteun worden gewijzigd door de invoeging van een nieuw hoofdstuk 10A Staatssteun en risicokapitaal, vervat in bijlage I bij dit besluit.

⁽¹⁾ Hierna: „EER-overeenkomst”.

⁽²⁾ Hierna: „Toezichtovereenkomst”.

⁽³⁾ Hierna: „Richtsnoeren inzake staatssteun”.

2. Het onderhavige besluit wordt, met inbegrip van bijlage I, bekendgemaakt in het EER-deel van het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en het bijbehorende EER-supplement.
3. De EVA-staten worden van dit besluit in kennis gesteld door middel van een afschrift van het besluit, met inbegrip van bijlage I.
4. De Europese Commissie wordt overeenkomstig Protocol 27, onder d), van de EER-overeenkomst van dit besluit in kennis gesteld door toezending van een afschrift van het besluit, met inbegrip van bijlage I.
5. Dit besluit is authentiek in de Engelse taal.

Gedaan te Brussel, 30 oktober 2001.

Voor de Toezichthoudende Autoriteit van de
EVA

De voorzitter
Knut ALMESTAD

BIJLAGE I

„10A. STAATSSTEUN EN RISICOKAPITAAL ⁽¹⁾10A.1. *Inleiding*

- (1) In de mededeling over staatssteun en risicokapitaal ⁽²⁾ zet de Europese Commissie uiteen hoe zij de regels inzake staatssteun zal toepassen op maatregelen waarmee wordt beoogd risicokapitaal te bevorderen. Eerder al had de Commissie een algemeen beleid ter bevordering van risicokapitaal ⁽³⁾ in de Gemeenschap uitgestippeld. In dat verband heeft zij onder meer haar bezorgdheid geuit over het feit dat de ondernemingen in de Gemeenschap te veel op financiering met vreemd vermogen zijn aangewezen ⁽⁴⁾, en de nadruk gelegd op het grote groei- en werkgelegenheidseffect dat van expansie van de risicokapitaalmarkten mag worden verwacht ⁽⁵⁾. De Commissie is van mening dat bepaalde categorieën ondernemingen of ondernemingen in bepaalde stadia van hun ontwikkeling beter af zijn met financiering in de vorm van aandelenkapitaal of quasi-aandelenkapitaal dan met leningen alleen, gelet op de kosten van de schuldendienst en de risicomijdende ingesteldheid van vele kredietinstellingen.
- (2) Volgens de Commissie verkeren de Europese kleine en middelgrote ondernemingen (hierna: „KMO's”), als gevolg van een gebrek aan aandelenkapitaal dat wijst op een hardnekkige tekortkoming van de kapitaalmarkt die belet dat het aanbod voldoet aan de vraag tegen een voor beide partijen aanvaardbare prijs, in een nadelige positie ten opzichte van hun tegenhangers in Noord-Amerika. Dit gebrek aan aandelenkapitaal doet zich vooral gevoelen bij innoverende en veelal jonge hightechondernemingen met een groot groeipotentieel, alsook bij een breed scala aan ondernemingen van variërende ouderdom en uit uiteenlopende sectoren die een geringer groeipotentieel hebben en die zonder extern risicokapitaal geen financiering voor hun expansieprojecten kunnen aantrekken.
- (3) De Commissie wijst er ook op dat de verstrekking van risicokapitaal in essentie een commerciële activiteit is waarbij commerciële beslissingen worden genomen. De economische en begrotingsomstandigheden zijn van dien aard dat met overheids gelden alleen niet kan worden volstaan en ook niet moet worden getracht om de nagestreefde verhoging van de risicokapitaalactiviteit te bewerkstelligen. De voornaamste uitdaging bestaat erin om dusdanige voorwaarden te scheppen dat de grote reserves van particulier kapitaal die in Europa voorhanden zijn, voor het doen van dergelijke investeringen worden aangewend. Het komt er derhalve op aan zowel de vraag naar kapitaal door ondernemers als de verstrekking van kapitaal door investeerders te bevorderen. De Commissie heeft ook erkend dat de rol voor overheidsfinanciering van risicokapitaalmaatregelen beperkt is tot een middel om identificeerbaar marktfalen aan te pakken ⁽⁶⁾.
- (4) De Autoriteit deelt het standpunt van de Commissie. Financiering van risicokapitaalmaatregelen door de overheid roept onvermijdelijk de vraag op of er sprake is van verenigbaarheid met de regels inzake staatssteun uit de EER-overeenkomst.

10A.2. *Doel en draagwijdte van deze richtsnoeren en verband met andere teksten*

- (1) Met deze richtsnoeren worden de volgende twee hoofddoelstellingen nagestreefd:
 - uiteenzetten hoe de Autoriteit de definitie van staatssteun van artikel 61, lid 1, van de EER-overeenkomst zal toepassen op maatregelen waarmee wordt beoogd risicokapitaal te verstrekken of te bevorderen („risicokapitaalmaatregelen”);
 - nieuwe criteria vast te stellen op grond waarvan de Autoriteit dergelijke maatregelen toch kan toestaan, ook al gaat het om staatssteun en zijn deze maatregelen niet verenigbaar met de andere hoofdstukken uit de richtsnoeren inzake staatssteun die zij heeft uitgevaardigd.
- (2) Voorts beogen deze richtsnoeren te verklaren waarom op dit terrein controle op steunmaatregelen van de staten noodzakelijk is, te beschrijven welke moeilijkheden zich voordoen wanneer de bestaande richtsnoeren op dergelijke maatregelen worden toegepast, en aan te tonen waarom de Autoriteit de nieuwe verenigbaarheidscriteria noodzakelijk en wenselijk acht.
- (3) Deze richtsnoeren hebben geenszins ten doel de verenigbaarheid in twijfel te trekken van steunmaatregelen die voldoen aan de criteria van andere richtsnoeren uit de huidige richtsnoeren inzake staatssteun.

⁽¹⁾ Dit hoofdstuk stemt grotendeels overeen met de mededeling van de Europese Commissie over staatssteun en risicokapitaal (PB C 235 van 21.8.2001, blz. 3). De Europese Commissie had, vóór ze deze mededeling over staatssteun en risicokapitaal heeft goedgekeurd, een aantal beschikkingen gegeven in verband met staatssteun en risicokapitaal. De Autoriteit verwijst in de onderhavige richtsnoeren naar dezelfde beschikkingen als in de mededeling van de Europese Commissie.

⁽²⁾ PB C 235 van 21.8.2001, blz. 3.

⁽³⁾ In haar mededeling „Risicokapitaal: Sleutel voor de schepping van werkgelegenheid in de Europese Unie” (SEC(1998) 552 def. van 31.3.1998) definieerde de Europese Commissie risicokapitaal als aandelenfinanciering die wordt verstrekt aan ondernemingen die zich in hun start- en ontwikkelingsfase bevinden; in deze betekenis wordt deze term ook in de huidige richtsnoeren gebruikt. De term „durfkapitaal” (venture capital) verwijst in essentie naar risicokapitaal dat wordt verschaft door speciaal daartoe opgerichte investeringsfondsen (durfkapitaalfondsen). Deze fondsen verstrekken een combinatie van aandelenkapitaal, mezzanine financiering en achtergestelde leningen; de term „durfkapitaal” verwijst naar het geheel van deze financieringsvormen.

⁽⁴⁾ „Economische hervorming: verslag over de werking van de communautaire product- en kapitaalmarkten”, COM(1999) 10 def. van 20.1.1999.

⁽⁵⁾ „Risicokapitaal: Sleutel voor de schepping van werkgelegenheid in de Europese Unie”, SEC(1998) 552 def. van 31.3.1998.

⁽⁶⁾ „Voortgangverslag over het actieplan voor risicokapitaal”, COM(2000) 658 def. van 18.10.2000, deel 3.4.

- (4) Dit document wijkt op geen enkele wijze af van de huidige richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden.
- (5) De Autoriteit zal er in het bijzonder op toezien dat deze mededeling niet wordt aangegrepen om de in de bestaande hoofdstukken van de huidige richtsnoeren inzake staatssteun neergelegde beginselen te omzeilen.

10A.3. *Redenen voor de uitoefening van controle op overheidsfinanciering van risicokapitaalmaatregelen*

- (1) Afgezien van het feit dat de Autoriteit uit hoofde van de EER-overeenkomst en de Toezichtovereenkomst verplicht is controle uit te oefenen op steunmaatregelen van de staten in de EVA-staten, dienen, net als bij andere vormen van overheidsinterventie, de nationale autoriteiten, alvorens zij besluiten overheidsgelden uit te trekken of toe te kennen voor maatregelen ter bevordering van risicokapitaal, de volgende drie onderscheiden, doch met elkaar samenhangende soorten risico's tot een minimum te beperken:
 - het risico dat de voordelen die aan de begunstigten (investeerders of ondernemingen) worden toegekend, in een ongewenste verstoring van de concurrentieverhoudingen ten opzichte van hun concurrenten in de Europese Economische Ruimte resulteren;
 - het risico dat van de overheidsfinanciering geen stimulerend effect uitgaat (risico van „deadweight”). Omdat bepaalde bedrijven die uit hoofde van steunmaatregelen van de staten financiering ontvangen, zich hoe dan ook onder dezelfde voorwaarden zouden hebben weten te financieren. Het is bewezen dat dit effect zich inderdaad voordoet, maar dit bewijs is onvermijdelijk anekdotisch. In dat geval wordt onnodig van overheidsgelden gebruikgemaakt;
 - het risico dat overheidsmaatregelen particulier initiatief verdringen („crowding out”). Met overheidsgeld gefinancierde maatregelen kunnen andere potentiële investeerders ontmoedigen om kapitaal te verstrekken.
- (2) Niet alle overheidsmaatregelen die ten gunste van risicokapitaalprogramma's worden genomen, vallen onder de definitie van staatssteun van artikel 61, lid 1, van de EER-overeenkomst en derhalve onder de controle op steunmaatregelen van de staten door de Autoriteit. In het volgende deel wordt uiteengezet hoe de Autoriteit de definitie van staatssteun interpreteert wanneer zij deze op risicokapitaalmaatregelen toepast.

10A.4. *Toepasselijkheid van artikel 61, lid 1, op risicokapitaalmaatregelen*

- (1) Bij een maatregel in de vorm van een subsidie of een lening is het voor de beoordeling van de vraag of er sprake is van staatssteun normaalgesproken duidelijk wie de potentiële begunstigde is. Sommige constructies die zijn uitgewerkt om risicokapitaal te bevorderen, zijn echter complexer van aard omdat overheden stimuleringsmaatregelen nemen die een bepaalde categorie marktdeelnemers (investeerders) ertoe moeten aanzetten financiering te verstrekken aan een andere categorie (bijvoorbeeld kleinere ondernemingen). Afhankelijk van de opzet van de maatregel en ondanks het feit dat de overheid de bedoeling kan hebben om alleen de laatstgenoemde groep te steunen ⁽⁷⁾, kan het voorkomen dat ondernemingen op één van de twee of op beide „niveaus” de begunstigten zijn van de staatssteun. Daar komt nog bij dat dergelijke maatregelen in sommige gevallen voorzien in de instelling van fondsen of andere investeringsconstructies die juridisch los staan van de investeerders en de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd. In dergelijke gevallen moet tevens worden onderzocht of het fonds of de constructie moet worden aangemerkt als een onderneming die staatssteun geniet.
- (2) Bij het beoordelen van risicokapitaalmaatregelen moet de Autoriteit derhalve rekening houden met de mogelijkheid dat met de maatregel op ten minste drie verschillende niveaus staatssteun kan worden verleend, namelijk aan:
 - investeerders,
 - een fonds of een andere constructie via welke de maatregel ten uitvoer wordt gelegd (wanneer het gaat om een dakfonds, kan er sprake zijn van meer dan één begunstigde op dat niveau),
 - de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd.
- (3) Een maatregel valt binnen het toepassingsgebied van artikel 61, lid 1, van de EER-overeenkomst wanneer aan elk van de volgende vier criteria is voldaan:
 - de maatregel moet met staatsmiddelen bekostigd zijn: bij een directe financiële deelneming door overheden in risicokapitaalmaatregelen of fiscale stimuleringsmaatregelen voor investeerders spreekt dit meestal voor zich;
 - de maatregel moet de concurrentie verstoren door de begunstigde een voordeel te bieden: in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen moet de Autoriteit aannemen dat er naar alle waarschijnlijkheid sprake is van staatssteun in alle gevallen waarin staatsmiddelen worden aangewend op een wijze die niet aanvaardbaar zou zijn voor een particuliere investeerder die in normale omstandigheden in een markteconomie actief is. Wanneer de voorwaarden waaronder de overheid investeert, daarentegen wel aanvaardbaar zijn voor een dergelijke investeerder, dan wordt er geen

⁽⁷⁾ Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft verklaard dat artikel 87 van het EG-Verdrag geen onderscheid maakt naar de oorzaken of doeleinden der bedoelde maatregelen (inzake staatssteun), doch ziet naar hun gevolgen; zaak 173/73, Italië/Commissie, Jurispr. 1974, blz. I-709.

voordeel toegekend en is er derhalve ook geen sprake van staatssteun⁽⁸⁾. Hieruit volgt dat wanneer staatsmiddelen tegen dezelfde voorwaarden beschikbaar worden gesteld als die waartegen particuliere investeerders opereren (pari passu-beginsel), over het algemeen kan worden geconcludeerd dat de maatregel geen voordeel oplevert. Indien de staatsmiddelen echter tegen gunstiger voorwaarden worden verstrekt, is er normaalgesproken wel sprake van een voordeel;

- het voordeel moet selectief van aard zijn, in die zin dat het beperkt moet blijven tot bepaalde ondernemingen: indien een maatregel zonder beperking of zonder sectoraal of geografisch onderscheid van toepassing is op alle ondernemingen op het gehele grondgebied van een EVA-staat, is deze niet selectief⁽⁹⁾. Maatregelen die, wegens hun aard, alleen van toepassing zijn op een beperkt aantal ondernemingen, zijn selectief van aard. Evenzo is een maatregel selectief van aard indien deze alleen voorziet in investeringen in bepaalde ondernemingen, die bijvoorbeeld tot een specifieke sector of regio behoren. Vermeld zij dat een maatregel die algemeen van aard is wat de investeerders betreft (dat wil zeggen op alle investeerders van toepassing is), niettemin selectief kan zijn wat de ondernemingen betreft waarin wordt geïnvesteerd⁽¹⁰⁾;
 - de maatregel moet het handelsverkeer tussen de overeenkomstsluitende partijen bij de EER-overeenkomst ongunstig beïnvloeden: aangezien het verrichten van kapitaalinvesteringen een activiteit is waarin zeer omvangrijk handelsverkeer tussen de overeenkomstsluitende partijen bij de EER-overeenkomst plaatsvindt, en aangezien elke maatregel die investeerders een voordeel oplevert, per definitie ten doel heeft hun investeringsbeslissingen te beïnvloeden, zal de Autoriteit normaalgesproken oordelen dat risicokapitaalmaatregelen ten gunste van investeerders aan dit criterium voldoen. Bij het beoordelen van de eventuele invloed op het handelsverkeer moet de Autoriteit rekening houden met het effect van de maatregel op de kapitaalmarkten in het algemeen en niet uitsluitend met de gevolgen ervan voor de investeerders die voordien al dan niet actief waren op de markt voor het verstrekken van aandelenkapitaal aan de ondernemingen waarvoor de maatregel is bedoeld. Tenzij kan worden aangetoond dat alle investeringen worden verricht in ondernemingen die actief zijn op terreinen waarop geen handelsverkeer tussen de overeenkomstsluitende partijen bij de EER-overeenkomst bestaat, zal de Autoriteit aannemen dat aan dit criterium is voldaan op alle niveaus waarop de overige criteria zijn vervuld⁽¹¹⁾.
- (4) Ook in andere hoofdtakken van de huidige richtsnoeren inzake staatssteun wordt ingegaan op de vraag of bepaalde specifieke maatregelen onder de definitie van staatssteun vallen. Deze teksten kunnen ook relevant zijn voor risicokapitaalmaatregelen. Het gaat hierbij onder meer om de hoofdstukken over kapitaalbreng door de overheid in ondernemingen, over de toepassing van de regels betreffende steunmaatregelen van de staten op maatregelen op het gebied van de directe belastingen op ondernemingen, en over overheidsgaranties⁽¹²⁾. De Autoriteit zal deze teksten in de toekomst blijven toepassen bij het beoordelen van de vraag of risicokapitaalmaatregelen al dan niet als staatssteun moeten worden aangemerkt.
- (5) In overeenstemming met de bovenstaande beginselen zal de Autoriteit de volgende elementen in aanmerking nemen bij het beantwoorden van de vraag of er op elk van de verschillende niveaus sprake is van staatssteun.

(I) Steun aan investeerders

Wanneer een maatregel investeerders in staat stelt een participatie te nemen in het vermogen van een onderneming of een groep ondernemingen tegen gunstiger voorwaarden dan marktinvesteerders, of dan wanneer zij dergelijke investeringen zouden doen zonder de maatregel, genieten deze investeerders een voordeel⁽¹³⁾. Dit is ook nog het geval, wanneer de investeerders er in het kader van de maatregel toe worden aangespoord een voordeel toe te kennen aan de betrokken onderneming of ondernemingen. Het feit dat investeerders zonder de maatregel wegens marktfalen niet bereid zouden zijn geweest dergelijke investeringen te doen, volstaat op zichzelf niet om het vermoeden weg te nemen dat er sprake is van een voordeel. De investeerders genieten immers gunstiger voorwaarden om hen te compenseren voor de factoren die aan het marktfalen ten grondslag liggen, en de Autoriteit is van oordeel dat een dergelijke compensatie moet worden beschouwd als een voordeel dat als staatssteun moet worden aangemerkt indien de investeerders ondernemingen zijn en indien de andere hiervoor beschreven criteria, en met name het selectiviteitscriterium, zijn vervuld. Blijft het voordeel evenwel beperkt tot het bedrag dat noodzakelijk is om het effect op te vangen van de factoren die aan het marktfalen ten grondslag liggen, dan kan dit niettemin wegens het beperkte effect ervan als verenigbaar met de EER-overeenkomst worden beschouwd, mits aan de in deel 10A.8 beschreven beginselen is voldaan.

(II) Steun aan intermediaire constructies of fondsen

In het algemeen neigt de Autoriteit naar het standpunt dat een fonds een middel is tot overdracht van steun aan investeerders en/of de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd. Het fonds wordt derhalve zelf niet als de begunstigde beschouwd. In bepaalde gevallen, met name bij maatregelen waarbij financiële middelen worden overgemaakt naar bestaande fondsen met talrijke en uiteenlopende investeerders, kan het fonds de aard van een onafhankelijke onderneming hebben. In dat geval is er gewoonlijk sprake van staatssteun, behalve wanneer de investering wordt gedaan tegen voorwaarden die voor normale ondernemers in een markteconomie aanvaardbaar zijn en de begunstigde derhalve geen voordeel verschaffen.

⁽⁸⁾ Zie beschikking van de Commissie van 4 oktober 2000 in zaak N 172/2000 (Ierland), Seed and Venture Capital Fund Scheme (PB C 37 van 3.2.2001, blz. 48).

⁽⁹⁾ Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij een fiscale maatregel ter bevordering van investeringen in een bepaalde categorie financiële instrumenten.

⁽¹⁰⁾ Zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in zaak C-156/98, Duitsland/Commissie, Jurispr. 2000, blz. I-6857.

⁽¹¹⁾ In dit verband heeft het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen verklaard: „In het geval van een steunprogramma behoeft de Commissie slechts de kenmerken van dit programma te onderzoeken om te kunnen beoordelen of dit programma op grond van de hoge steunbedragen of -percentages, de kenmerken van de gesteunde investeringen of andere daarin vastgelegde modaliteiten, de begunstigten een merkbaar voordeel verschafft ten opzichte van hun concurrenten en naar zijn aard voornamelijk ten goede komt aan ondernemingen die deelnemen aan het handelsverkeer tussen lidstaten”. Zaak 248/84, Duitsland/Commissie, Jurispr. 1987, blz. 4013, punt 18 (cursivering toegevoegd).

⁽¹²⁾ Opgemerkt dient echter te worden dat de kans groter is dat bij garanties door de staat ten behoeve van investeringen in risicokapitaal sprake is van steun aan de investeerder, dan dat zulks het geval is bij traditionele leninggaranties, die normaliter beschouwd worden als steun voor de ontleners in plaats van de leninggever.

⁽¹³⁾ Dit kan het geval zijn bij maatregelen waarbij investeerders financiering ontvangen om in dergelijke participaties te investeren wanneer deze financiering tegen gunstiger voorwaarden dan de marktvoorwaarden wordt verstrekt.

(III) Steun aan de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd

Het belangrijkste criterium is wederom of de onderneming de investering ontvangt tegen voorwaarden die aanvaardbaar zijn voor een particuliere investeerder die in een markteconomie actief is. Aan dit criterium kan bijvoorbeeld zijn voldaan wanneer de uit hoofde van de risicokapitaalmaatregel verrichte investering op gelijke voet (*pari passu*) met een dergelijke investeerder of investeerders wordt gedaan. Indien zulks niet het geval is, is het feit dat de investeringsbeslissingen worden genomen door commerciële beheerders van risicokapitaalfondsen, dan wel door vertegenwoordigers van investeerders, die er belang bij hebben een maximaal rendement voor het fonds te behalen, een belangrijke indicator, maar op zichzelf niet voldoende. De Autoriteit moet ook rekening houden met de mogelijkheid dat voordelen die aan investeerders in de fondsen worden verschafte, aan de begunstigde ondernemingen worden doorgegeven wanneer het fonds de investeringen niet op gelijke voet (*pari passu*) met een particuliere marktinvesteerder verricht. Indien een risicokapitaalmaatregel leidt tot een vermindering van de risico's en/of een toename van de inkomsten voor de investeerders bij een gegeven investering, kan worden gesteld dat zij niet langer als een normale ondernemer handelen ⁽¹⁴⁾.

- (6) Of een maatregel als staatssteun moet worden beschouwd, en zo ja op welk niveau, hangt af van de opzet ervan. Een aantal maatregelen die op het niveau van de investeerders als algemene maatregelen kunnen worden beschouwd, moeten op het niveau van de afzonderlijke ondernemingen als staatssteun worden aangemerkt ⁽¹⁵⁾, terwijl andere maatregelen die op grond van de toepassing van het hierboven beschreven *pari passu*-beginsel ⁽¹⁶⁾, kunnen voorzien in staatssteun aan investeerders, maar niet aan de ondernemingen waarin werd geïnvesteerd, en weer andere maatregelen kunnen tot staatssteun op meer dan één niveau leiden ⁽¹⁷⁾.
- (7) Wanneer alle aan de begunstigden uitgekeerde staatssteun moet worden aangemerkt als de-minimissteun in de zin van de de-minimisregel en de toepassing daarvan, wordt deze steun geacht niet aan alle criteria van artikel 61, lid 1, van de EER-overeenkomst te voldoen. Bij risicokapitaalmaatregelen wordt de toepassing van de de-minimisregel bemoeilijkt door berekeningsproblemen (zie ook deel 10A.5), alsmede door het feit dat maatregelen niet alleen kunnen voorzien in steun aan de doelondernemingen, maar ook aan andere investeerders. Waar deze moeilijkheden kunnen worden overwonnen, blijft deze regel echter toepasselijk. Bij steunregelingen waarbij elke begunstigde onderneming over een periode van drie jaar 100 000 EUR of minder aan overheidskapitaal ontvangt, staat het vast dat alle steun aan de betrokken ondernemingen binnen de grenzen valt van de de-minimisbepalingen uit de richtsnoeren.

10A.5. Beoordeling van de verenigbaarheid van risicokapitaalmaatregelen aan de hand van de regels inzake staatssteun: toepassing van bestaande teksten

- (1) Indien maatregelen als staatssteun worden aangemerkt, moet de Autoriteit beoordelen of deze op grond van artikel 61, leden 2 en 3, van de EER-overeenkomst verenigbaar kunnen worden verklaard met de werking van de EER-overeenkomst. Het merendeel van de risicokapitaalmaatregelen zou alleen uit hoofde van lid 3, onder a) (voor maatregelen die uitsluitend van toepassing zijn in de streken die in aanmerking komen voor de in die alinea gemaakte uitzondering), of lid 3, onder c), als verenigbaar kunnen worden beschouwd.
- (2) De rechtstreekse doelstellingen van risicokapitaalmaatregelen omvatten veelal de bevordering van KMO's, in het bijzonder nieuwe of innoverende ondernemingen of ondernemingen met een hoog groeipotentieel, en/of de bevordering van de ontwikkeling van een bepaalde regio. De Autoriteit heeft reeds teksten goedgekeurd uit hoofde waarvan staatssteun met dergelijke doelstellingen op grond van artikel 61, lid 3, onder a) of c), van de EER-overeenkomst kan worden toegestaan ⁽¹⁸⁾. De overheden kunnen er met dergelijke maatregelen ook naar streven meer investeerders ertoe aan te zetten dit type financiering te verstrekken. Er bestaat nog geen tekst over staatssteun op dit gebied en tot op heden wordt een dergelijke financieringswijze nog niet uitdrukkelijk erkend als een doelstelling welke op zichzelf volstaat om staatssteun te rechtvaardigen. Dit belet echter geenszins dat een maatregel die aan de voorwaarden van andere kaderregelingen of richtsnoeren voldoet, als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden beschouwd.
- (3) Eén van de kenmerken van de bestaande kaderregelingen en richtsnoeren waarbij staatssteun wordt toegestaan uit hoofde van artikel 61, lid 3, onder a) of c), van de EER-overeenkomst is dat de steun wordt toegestaan tot het niveau van een „subsidie-equivalent” ten belope van een vast percentage van bepaalde kosten van de begunstigde. Deze „subsidiabele kosten” zijn in principe investeringen in grond, gebouwen, nieuwe productie-apparatuur en immateriële activa (octrooien, knowhow enz.), arbeidskosten in verband met investeringen in vaste activa en de kosten voor adviesverlening. De ervaring heeft echter geleerd dat risicokapitaalmaatregelen op grond van deze regels vaak niet verenigbaar kunnen worden geacht, en wel om alle of een aantal van de onderstaande redenen:

⁽¹⁴⁾ Zie bijvoorbeeld Beschikking 98/476/EG van de Commissie (PB L 212 van 30.7.1998, blz. 50). Deze zaak maakte het voorwerp uit van het arrest van het Hof in zaak C-156/98, reeds genoemd in voetnoot 10.

⁽¹⁵⁾ Zie voetnoot 11.

⁽¹⁶⁾ Zie bijvoorbeeld de beschikking van de Commissie in zaak N 705/99, UK Technology Fund.

⁽¹⁷⁾ Zie Beschikking 2001/406/EG van de Commissie in zaak C 46/2000, Viridian Growth Fund (Noord-Ierland) (PB L 144 van 30.5.2001, blz. 23).

⁽¹⁸⁾ Zie de huidige richtsnoeren inzake staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen en inzake regionale steunmaatregelen.

- de moeilijkheid om een „subsidie-equivalent” van aandelenkapitaal te bepalen. De Autoriteit heeft weliswaar regels opgesteld voor het bepalen van dergelijke equivalenten voor leningen en garanties ⁽¹⁹⁾, maar een soortgelijke formule voor aandelenkapitaal is niet voorhanden. De Autoriteit is niettemin van oordeel dat een technisch berekeningsprobleem op zichzelf geen grond voor de onverenigbaarheid van een maatregel met de werking van de EER-overeenkomst mag zijn. Momenteel onderzoekt zij mogelijke methoden voor het verrichten van een dergelijke berekening en intussen staat zij open voor alle berekeningsmethoden die in de aanmeldingen van risicokapitaalmaatregelen worden voorgesteld ⁽²⁰⁾;
 - de moeilijkheid om een verband met de subsidiabele kosten vast te stellen, met name bij stimuleringsmaatregelen voor investeerders en zeker bij maatregelen in de vorm van fondsen. Een dergelijk verband is niet gemakkelijk te verenigen met het commerciële beheer van het fonds dat zal worden verlangd door de investeerders die in fondsen deelnemen, en kan problemen met de verificatie en het toezicht op de naleving met zich brengen;
 - voor maatregelen die voorzien in steun op het niveau van de investeerders, het feit dat er thans geen enkele tekst bestaat die een grondslag biedt voor het toestaan van dergelijke steun.
- (4) De Autoriteit is van oordeel dat er in het algemeen goede redenen zijn voor het volgen van de „subsidiabele kosten”-benadering. Deze biedt zekerheid, voorspelbaarheid en een grondslag voor het beperken van de steun en het verzekeren van een gelijke behandeling van regio's en EVA-staten. Deze benadering heeft in het verleden reeds goede diensten bewezen en zal in de toekomst wellicht de basis blijven vormen voor de controle op het merendeel van de steunmaatregelen van de staten. De Autoriteit is van mening dat alleen op grond van zeer goede redenen eventueel van deze methode zou kunnen worden afgeweken.
- (5) Het afwijken van bovengenoemde benadering houdt in het bijzonder het risico in dat staatssteun wordt toegestaan die louter „exploitatiesteun” is, dat wil zeggen steun voor het dekken van de normale lopende uitgaven van een onderneming. De Autoriteit is van oordeel dat dergelijke steun, waardoor de begunstigde van de effecten van een gebrek aan commerciële levensvatbaarheid kan worden afgeschermd, tot de meest verstoringe categorieën staatssteun behoort en slechts in een beperkt aantal gevallen kan worden toegestaan.
- (6) De Autoriteit is evenwel ook de mening toegedaan dat het feit dat risicokapitaalmaatregelen op grond van bestaande richtsnoeren en in het bijzonder in het licht van de hierboven beschreven moeilijkheden, niet als verenigbaar kunnen worden aangemerkt, op zichzelf geen reden is om de maatregelen onverenigbaar te verklaren met de werking van de EER-overeenkomst. Met betrekking tot de hierboven opgesomde moeilijkheden heeft de Autoriteit het volgende opgemerkt:
- de kosten die uit hoofde van bestaande kaderregelingen subsidiabel worden geacht, zijn minder relevant voor vele jonge of innoverende ondernemingen. Het ligt hoe dan ook meer voor de hand dergelijke kosten te financieren via een lening; de behoefte aan aandelenkapitaal hangt over het algemeen niet alleen samen met activa, maar ook met de behoefte aan werkkapitaal gedurende de start- of ontwikkelingsfase van een onderneming;
 - het ontbreken van een verband met subsidiabele kosten zoals gedefinieerd in de bestaande teksten vormt niet noodzakelijkerwijze een bewijs dat er sprake is van exploitatiesteun in de betekenis van steun ter dekking van de normale lopende uitgaven van een onderneming, die geen ander doel dient dan deze in staat te stellen haar activiteiten voort te zetten. Steun waarvan een duidelijk stimulerend effect op de oprichting of ontwikkeling van een onderneming uitgaat, kan in deze zin niet als exploitatiesteun worden beschouwd en kan bijgevolg onder bepaalde omstandigheden als aanvaardbaar worden aangemerkt;
 - wat de steun aan investeerders betreft: een maatregel kan niet louter onverenigbaar worden geacht omdat deze, wegens de betrokkenheid van particuliere of marktinvesteerders, zowel voor hen als voor de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd, een vorm van staatssteun behelst. In het algemeen is de Autoriteit van mening dat, wanneer een overdracht van middelen door de staat met de regels inzake staatssteun verenigbaar is, een maatregel welke een minimale impuls geeft aan andere marktdeelnemers om tot eenzelfde overdracht van middelen over te gaan, eveneens moet worden toegestaan, ook al is er in technisch opzicht sprake van steun aan deze marktdeelnemers.

10A.6. **Grondslag voor het toestaan van risicokapitaalmaatregelen op basis van artikel 61, lid 3, onder a) en c), van de EER-overeenkomst**

- (1) Ofschoon risicokapitaalmaatregelen buiten het toepassingsgebied van de bestaande regels vallen, zou de Autoriteit deze toch kunnen toestaan op grond van het feit dat de moeilijke toegang tot kapitaal en krediet één van de voornaamste handicaps is voor KMO's in het algemeen en voor kleine en startende ondernemingen in het bijzonder. De voornaamste oorzaken van deze moeilijke toegang zijn gebrekkige informatie, de risicomijdende aard van investeerders en kredietinstellingen en de beperkte garanties die KMO's te bieden hebben ⁽²¹⁾. Een bijzondere belemmering voor de verstrekking van aandelenkapitaal kan zijn gelegen in de omstandigheid dat de transactie- en evaluatiekosten hoog zijn in vergelijking met het bedrag aan kapitaal dat wordt verstrekt.

⁽¹⁹⁾ Bijvoorbeeld in de huidige richtsnoeren inzake staatssteun, de hoofdstukken over de-minimissteun, overheidsgaranties en regionale steunmaatregelen.

⁽²⁰⁾ Zoals bijvoorbeeld een methode gebaseerd op de kosten voor het verstrekken van een bijzondere waarborg. Zie de beschikking van de Commissie van 28 februari 2001 in zaak N 551/2000 (Duitsland), BTU — Beteiligungskapital für kleine Technologieunternehmen (PB C 117 van 21.4.2001, blz. 17).

⁽²¹⁾ Zie het hoofdstuk van de huidige richtsnoeren inzake staatssteun dat handelt over steun aan kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's).

- (2) De Autoriteit erkent dat de rol voor overheidsfinanciering van risicokapitaalmaatregelen beperkt is tot een middel om identificeerbaar marktfalen aan te pakken. Marktfalen kan worden gedefinieerd als een situatie waarin geen economische efficiëntie wordt bereikt wegens onvolkomenheden in het marktmechanisme. Marktfalen kan tot uiting komen in het feit dat het systeem niet in staat blijkt goederen te produceren waar vraag naar bestaat (in dit geval een risicokapitaalmarkt), dan wel in een slechte middelenallocatie die zodanig kan worden verbeterd dat sommige consumenten beter af zijn en geen enkele consument slechter af is. Zo leiden de externe effecten van zowel opleiding als onderzoek en ontwikkeling tot marktfalen dat staatssteun op deze terreinen rechtvaardigt.
- (3) Aangezien volgens de economische theorie mag worden verwacht dat de markten normaalgesproken in zekere zin „falen”, behalve wanneer er volkomen concurrentie heerst, wordt de term „marktfalen” uitsluitend gebruikt in gevallen waarin wordt aangenomen dat er sprake is van een zeer slechte middelenallocatie. Wat de risicokapitaalmarkten betreft, zijn er twee belangrijke oorzaken voor marktfalen die met name de toegang tot kapitaalfinanciering door KMO's en door ondernemingen die zich in de aanloopfase van hun ontwikkeling bevinden, ongunstig beïnvloeden en die een overheidsoptreden kunnen rechtvaardigen:
- *gebrekkige of asymmetrische informatie*: voor potentiële investeerders is het moeilijker om betrouwbare informatie te verzamelen over de bedrijfsvooruitzichten van een KMO of een nieuwe onderneming. Vooral indien deze onderneming betrokken is bij zeer innoverende of risicovolle projecten, zal gebrekkige informatie die risicobeoordeling bemoeilijken;
 - *transactiekosten*: kleinere transacties zijn minder aantrekkelijk voor investeringsfondsen omdat de kosten voor de beoordeling van de investering en de overige transactiekosten relatief hoog zijn.
- (4) De Autoriteit is van mening dat al deze factoren kunnen leiden tot marktfalen dat staatssteun kan rechtvaardigen. Voorzichtigheid is echter geboden. Het feit dat verzoeken om financiering, in de vorm van zowel krediet als kapitaal, worden afgewezen, duidt op zichzelf nog niet op marktfalen. De Autoriteit is namelijk van oordeel dat er in de Europese Economische Ruimte geen sprake is van veralgemeend marktfalen op de risicokapitaalmarkt. Wel erkent zij dat er voor sommige typen investeringen in bepaalde stadia van de ontwikkeling van ondernemingen sprake is van lacunes in de markt die opvulling behoeven. Tevens erkent zij dat er bijzondere problemen rijzen in regio's die overeenkomstig artikel 61, lid 3, onder a) en c), van de EER-overeenkomst voor steun in aanmerking komen („steungebieden”). Met deze lacunes en problemen wordt tot op zekere hoogte reeds rekening gehouden in de bestaande kaderregelingen voor staatssteun; de Autoriteit is dan ook bereid deze kaderregelingen op risicokapitaalmaatregelen te blijven toepassen waar zulks mogelijk is.
- (5) Alvorens in te stemmen met risicokapitaalmaatregelen die buiten het toepassingsgebied van de bestaande regels vallen, zal de Autoriteit derhalve verlangen dat wordt aangetoond dat er sprake is van marktfalen. Zij kan evenwel bereid zijn aan te nemen dat dit het geval is wanneer elke financieringstranche voor een onderneming uit hoofde van risicokapitaalmaatregelen die op hun beurt geheel of gedeeltelijk met staatssteun zijn gefinancierd, niet meer bedraagt dan hetzij 500 000 EUR, hetzij 750 000 EUR in steungebieden ex artikel 61, lid 3, onder c), van de EER-overeenkomst, hetzij 1 miljoen EUR in steungebieden ex artikel 61, lid 3, onder a), van de EER-overeenkomst ⁽²²⁾. Het argument dat er sprake is van marktfalen ten gevolge van hoge transactiekosten is immers overtuigender wanneer het om kleine transacties gaat. Dat het marktfalen wordt erkend, doet echter niets af aan het feit dat een bepaalde maatregel een vorm van steun inhoudt en evenmin aan het feit dat de verenigbaarheid van de maatregel moet worden getoetst aan met name de criteria van deel 10A.8.
- (6) Wanneer wordt erkend dat er sprake is van marktfalen, zal de Autoriteit onderzoeken of een steunmaatregel van de staat in verhouding staat tot het vermeende marktfalen dat door de maatregel moet worden gecompenseerd, en zal zij ernaar streven elke verstoring tot een minimum te beperken. Dit kan volgens de Autoriteit het best worden bereikt door maatregelen die net voldoende zijn om marktinvesteerders ertoe aan te zetten kapitaal te verstrekken en die resulteren in investeringsbeslissingen op grond van commerciële overwegingen en tegen voorwaarden die zo dicht mogelijk aansluiten bij die welke in een normale marktconomie gelden.
- (7) Gezien de diversiteit van de mogelijke risicokapitaalmaatregelen en het betrekkelijk nieuwe karakter van enkele van de constructies die door de EVA-staten zijn uitgewerkt, verkeert de Autoriteit niet in een positie om strikte criteria te formuleren om de toelaatbaarheid van deze maatregelen te toetsen. Wel heeft zij bepaalde elementen onderscheiden die zij als positief of negatief zal beschouwen bij het beoordelen van dergelijke maatregelen. Deze worden in deel 10A.8 besproken. Het feit dat de criteria op deze manier zijn geformuleerd, vergroot het belang van voorafgaande aanmelding bij de Autoriteit overeenkomstig artikel 1, lid 3, van het Protocol 3 van de Toezichtovereenkomst van alle risicokapitaalmaatregelen die als staatssteun worden of kunnen worden aangemerkt, tenzij deze maatregelen van de aanmeldingsplicht zijn vrijgesteld op grond van een soortgelijke vrijstelling als die welke in punt 10A.4 (7) is vermeld. Wanneer de Autoriteit in het bezit is van een volledige aanmelding waaruit blijkt dat een maatregel tal van positieve en geen negatieve aspecten heeft, zal zij er in beginsel naar streven de aanmelding zo snel mogelijk te beoordelen met inachtneming van de termijnen vastgesteld in het procedurele gedeelte van de huidige richtsnoeren inzake staatssteun.

⁽²²⁾ Afzonderlijke kapitaalinjecties die binnen een termijn van zes maanden plaatsvinden, worden als onderdeel van dezelfde tranche beschouwd. Hetzelfde geldt voor verschillende injecties die over een langere periode plaatsvinden, maar die in het kader van één enkele transactie zijn toegezegd.

10A.7. *Vorm van de steunmaatregel*

- (1) De Autoriteit stelt zich op het standpunt dat de keuze van de vorm van de steunmaatregel in het algemeen bij de EVA-staat berust. Dit geldt ook voor risicokapitaalmaatregelen. Zoals nader wordt toegelicht in deel 10A.8, zal de Autoriteit bij het beoordelen van dergelijke maatregelen ook bekijken of zij marktinvesteers stimuleren om risicokapitaal te verstrekken aan de „doelondernemingen” en of verwacht mag worden dat deze maatregelen zullen resulteren in op commerciële basis genomen investeringsbeslissingen (dat wil zeggen waarbij winstmaximalisatie wordt nagestreefd). De Autoriteit is van mening dat de volgende stimuleringsmaatregelen een dergelijk resultaat teweeg kunnen brengen en derhalve positief kunnen worden beoordeeld op grond van de in deel 10A.8 beschreven criteria wanneer deze maatregelen als staatssteun worden aangemerkt:
 - de oprichting van investeringsfondsen („durfkapitaalfondsen”) waarin de staat een partner, investeerder of deelnemer is, zelfs tegen minder gunstige voorwaarden dan de overige investeerders;
 - de verlening van subsidies aan durfkapitaalfondsen ter dekking van een gedeelte van hun administratieve en beheerskosten;
 - andere financiële instrumenten ten gunste van investeerders van risicokapitaal of durfkapitaalfondsen waarmee wordt beoogd het verstrekken van extra kapitaal voor investeringen aan te moedigen;
 - de verlening van garanties aan verstrekkers van risicokapitaal of durfkapitaalfondsen ter dekking van een deel van de investeringsverliezen, dan wel de verlening van garanties voor leningen aan investeerders/fondsen voor investeringen in risicokapitaal ⁽²³⁾;
 - het nemen van fiscale stimuleringsmaatregelen om investeerders aan te moedigen in risicokapitaal te investeren.
- (2) De Autoriteit is niet voornemens de onderstaande criteria te hanteren ter beoordeling van maatregelen waarbij aan een onderneming uitsluitend kapitaal wordt verstrekt in de vorm van leningen (met inbegrip van achtergestelde en participatieleningen) of andere instrumenten die de investeerder/geldschietter een vaste minimumopbrengst opleveren, ongeacht of hierbij gebruik wordt gemaakt van een fonds of van een andere mechanisme. Op een dergelijke wijze verstrekt kapitaal is immers geen „risicokapitaal” in de zin van de in voetnoot 3 geformuleerde definitie. De Autoriteit is van mening dat de bestaande regels, met name die inzake de berekening van het steunelement en het aandeel in de subsidiabele kosten, afdoende zijn om dergelijke maatregelen te beoordelen.
- (3) De Autoriteit is evenmin van plan zich op de onderstaande criteria te baseren ter goedkeuring van een ad-hocmaatregel waarbij kapitaal aan een specifieke onderneming wordt verstrekt.

10A.8. *Criteria voor de toetsing van de verenigbaarheid van de maatregelen*

- (1) Zoals reeds in deel 10A.6 is uiteengezet, zijn de criteria geformuleerd in de vorm van „positieve en negatieve elementen”. Deze elementen hebben niet alle hetzelfde gewicht; in de onderstaande lijst zijn de belangrijkste elementen als eerste vermeld. Geen enkel element is doorslaggevend en er is geen combinatie van elementen die op zichzelf voldoende kan worden geacht om verenigbaarheid aan te nemen. In sommige gevallen kan de toepasselijkheid van onderstaande criteria en het gewicht dat eraan wordt toegekend, afhankelijk zijn van de vorm van de maatregel. De Autoriteit zal bij haar beoordeling rekening houden met de specifieke regionale kenmerken van de maatregel en nagaan of deze in het algemeen in verhouding staat tot het nagestreefte doel.

De maatregelen zullen op elk niveau worden beoordeeld. Wanneer aan de verstrekking van risicokapitaal aan een onderneming kosten verbonden zijn die uit hoofde van een bestaand richtsnoer voor steun in aanmerking komen, mag de steun aan de betrokken onderneming overeenkomstig de punten 10A.2 (3) en 10A.5 (2) op grond van dat richtsnoer worden beoordeeld in plaats van op basis van de onderstaande beginselen. Wanneer de desbetreffende maatregel eveneens in steun aan investeerders voorziet, moet deze steun echter ook op basis van de onderstaande beginselen worden beoordeeld.

- (2) Wanneer de omvang van de transactie onder de in punt 10A.6 (5) vermelde maximumbedragen blijft en wanneer in het kader van de maatregel alleen aan investeerders (of aan een investeringsconstructie) staatssteun wordt verleend, is deze staatssteun verenigbaar voorzover hij in verhouding staat tot de kostennadelen die hij beoogt te verhelpen, zoals bijvoorbeeld de hogere relatieve kosten voor de evaluatie en het beheer van kleine investeringen. Bij de beoordeling of dit wel degelijk het geval is, zullen de in punt 10A.8 (3) opgesomde criteria worden gehanteerd.

Wanneer de in punt 10A.6 (5) vermelde maximumbedragen voor de omvang van de transactie worden overschreden, zal de Autoriteit verlangen dat marktfalen wordt aangetoond.

- (3) Zodra marktfalen is geconstateerd, zal de Autoriteit bij de toetsing van een risicokapitaalmaatregel aan de staatssteunartikelen van de EER-overeenkomst nagaan of er sprake is van de volgende elementen:

⁽²³⁾ Het verlenen van de tweede categorie garanties is één van de interventiemogelijkheden van de US Small Business Administration ten gunste van zogenaamde Small Business Investment Companies.

Bekeken wordt of de investeringen, in hun geheel of voor het merendeel, beperkt blijven tot:

- kleine ⁽²⁴⁾ of zelfs „micro”-onderneming, en/of
- middelgrote ondernemingen die zich in hun start- of een andere aanloopfase bevinden ⁽²⁵⁾ of in steungebieden zijn gevestigd.

Dit zal als een positief element worden beschouwd. De toegang tot financiering voor middelgrote ondernemingen die hun start- of aanloopfase achter de rug hebben, dient te worden begrensd door te voorzien in een beperking van de totale financiering waarop deze ondernemingen uit hoofde van de maatregel een beroep kunnen doen. Ook beperking tot kleinere transacties (dat wil zeggen tot transacties van minder dan hetzij 500 000 EUR, hetzij 750 000 EUR in steungebieden ex artikel 61, lid 3, onder c), van de EER-overeenkomst, hetzij 1 miljoen EUR in steungebieden ex artikel 61, lid 3, onder a), van de EER-overeenkomst) of tot een bepaald niveau van het aangetoonde marktfalen, wordt als een positief element beschouwd.

De maatregelen moeten bedoeld zijn ter compensatie van marktfalen op de risicokapitaalmarkt. Indien een maatregel voorziet in de financiering van ondernemingen die hoofdzakelijk plaatsvindt in de vorm van verstrekking van aandelenkapitaal of quasi-aandelenkapitaal, zal dit als een positief element worden aangemerkt. Wanneer maatregelen voorzien in het verstrekken van aanzienlijke bedragen aan financiering in andere vormen, of wanneer er onvoldoende prikkels vanuit lijken te gaan (met andere woorden, wanneer risicokapitaalinvesteringen worden gesteund die ook zonder de maatregelen zouden zijn verricht), zal dit als negatief worden beoordeeld. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij maatregelen die voorzien in de verstrekking van verdere financiering aan een onderneming die reeds een kapitaalinjectie heeft ontvangen in het kader van een andere steunmaatregel.

De investeringsbeslissingen moeten worden genomen met het oog op het behalen van winst. Het wordt als een positief element beschouwd indien er sprake is van een verband tussen de investeringsresultaten en de beloning van degenen die verantwoordelijk zijn voor het nemen van de investeringsbeslissingen. Dit wordt geacht het geval te zijn:

- bij maatregelen waarbij al het kapitaal dat in de doelondernemingen wordt geïnvesteerd, afkomstig is van marktinvesteerders, die ook de investeringsbeslissing nemen, en waarbij alleen steun wordt verleend om deze investeerders ertoe aan te sporen dit te doen, en tevens
- bij andere maatregelen die voorzien in een aanzienlijke inbreng van kapitaal van marktinvesteerders, dat direct of indirect ⁽²⁶⁾ op commerciële basis (dat wil zeggen met het oog op het behalen van winst) in het vermogen van de „doelondernemingen” wordt geïnvesteerd.

Hoewel elke maatregel op zijn merites zal worden beoordeeld en er ook andere aspecten bij de beoordeling door de Autoriteit een rol zullen spelen, zal bij fondsen een investering ten belope van ten minste 50 % van het kapitaal van het fonds als een „aanzienlijke inbreng” worden beschouwd, en 30 % in het geval van maatregelen in steungebieden. Andere elementen die ook als positief worden aangemerkt, zijn:

- het bestaan van een overeenkomst tussen een professionele fondsbeheerder en de deelnemers in het fonds, waarin is vastgelegd dat de beloning van de beheerder gerelateerd is aan de resultaten en waarin de doelstellingen van het fonds en een tijdschema voor de investeringen zijn vastgelegd;
- het feit dat de marktinvesteerders bij de besluitvorming zijn betrokken, en tevens
- de toepassing van optimale werkwijzen bij en de uitoefening van toezicht op het beheer van het fonds.

Het ontbreken van dergelijke elementen waaruit blijkt dat de investeringsbeslissingen op commerciële basis zullen worden genomen, zal als negatief worden beschouwd. Dit geldt tevens voor maatregelen van een dermate geringe reikwijdte dat zij slechts tot een klein aantal projecten beperkt blijven en economisch niet rendabel zijn, en voor maatregelen waarmee uitsluitend of hoofdzakelijk wordt beoogd financiering te verstrekken aan een specifieke onderneming die van tevoren bekend is.

De concurrentie tussen investeerders en tussen investeringsfondsen dient zo min mogelijk te worden verstoord. De Autoriteit zal een openbare aanbesteding voor de vaststelling van de „preferentiële voorwaarden” die aan de investeerders worden toegekend, of de toekenning van dergelijke voorwaarden aan andere investeerders in de vorm van hetzij een openbare oproep aan investeerders om een investeringsfonds op te richten, hetzij een regeling (zoals een garantieregeling) die gedurende een langere periode voor nieuwe deelnemers blijft openstaan, gunstig beoordelen. De wijze waarop dit positieve element kan worden verwezenlijkt, zal noodzakelijkerwijze afhangen van de vorm van de betrokken maatregel. Indien een dergelijk tegenwicht voor eventuele overcompensatie aan investeerders ontbreekt of indien de risico's van een maatregel uitsluitend voor rekening van de overheidssector komen en/of de baten uitsluitend naar de andere investeerders vloeien, zal voor de Autoriteit sprake zijn van een negatief element.

⁽²⁴⁾ In de zin van de definitie die door de Autoriteit gegeven is in het hoofdstuk van de huidige richtsnoeren inzake staatssteun dat handelt over steun aan kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's).

⁽²⁵⁾ De European Venture Capital Association definieert financiering tijdens de startfase (startup financing) als financiering die wordt verstrekt aan ondernemingen voor productontwikkeling en initiële marketing. Ondernemingen kunnen in oprichting zijn of sinds korte tijd bestaan, maar hun product nog niet op commerciële basis hebben verkocht. Financiering tijdens een andere aanloopfase (early-stage) wordt gedefinieerd als financiering aan ondernemingen die zich nog in de onderzoeks- of ontwikkelingsstadia bevinden of de productontwikkelingsfase hebben afgerond en verdere middelen nodig hebben om de commerciële productie en verkoop op te starten, waarbij nog geen winst wordt gemaakt.

⁽²⁶⁾ Met „indirect” wordt bedoeld: investeringen via fondsen of andere investeringsconstructies.

Sectorgerichtheid. Aangezien tal van fondsen in de particuliere sector zich toespitsen op specifieke innoverende technologieën of zelfs sectoren (zoals gezondheidszorg, informatietechnologie en cultuur), kan de Autoriteit een zekere sectorgerichtheid aanvaarden indien hieraan uit commercieel oogpunt en uit het oogpunt van het algemeen belang een zekere logica ten grondslag ligt. Daar de Autoriteit echter stelselmatig een minder welwillend standpunt inneemt ten aanzien van sectorale steunmaatregelen van de staten, vooral in gevoelige sectoren welke met overcapaciteit kampen, moet specifiek worden uitgesloten dat steun wordt verleend aan ondernemingen in de scheepsbouw en de EGKS-sectoren.

Investerings op basis van ondernemingsplannen. Het opstellen, per investering, van een ondernemingsplan met nadere gegevens omtrent het product, de verwachte omzet, de winstvooruitzichten en de verwachte levensvatbaarheid van het project is algemeen gebruikelijk in het professionele fondsbeheer op commerciële basis en zal als een positief element worden aangemerkt. Wanneer maatregelen niet voorzien in een „uitstapmechanisme” voor de directe of indirecte deelneming van de staat in afzonderlijke ondernemingen, zal dit als een negatief element worden aangemerkt.

Voorkoming van de cumulering van steunmaatregelen ten gunste van één en dezelfde onderneming. Indien een maatregel steun inhoudt aan de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd, kan de Autoriteit verlangen dat een EVA-staat toelegt onderzoek te zullen doen naar andere vormen van staatssteun, met inbegrip van steun in het kader van goedgekeurde regelingen, aan ondernemingen die financiering ontvangen uit hoofde van de risicokapitaalmaatregel, en zo nodig daaraan beperkingen stelt. Voorzover de betrokken EVA-staat niet toelegt dat deze ondernemingen geen andere staatssteun dan de-minimissteun zullen ontvangen, dient hij ter beoordeling en ter goedkeuring een passende evaluatie van het steunelement van de maatregel aan de Autoriteit over te leggen, die voor de toepassing van de cumuleringsregels zal worden gehanteerd. Wanneer het uit hoofde van een dergelijke risicokapitaalmaatregel verstrekte kapitaal door een onderneming wordt gebruikt ter financiering van initiële investeringen, kosten voor onderzoek en ontwikkeling of andere kosten die uit hoofde van andere kaderregelingen voor steun in aanmerking kunnen komen, dient de EVA-staat bij de toepassing van de desbetreffende steunplafonds rekening te houden met het steunelement van de risicokapitaalmaatregel.

10A.9. *Slotopmerkingen*

De Autoriteit is voornemens de in deze richtsnoeren vervatte voorwaarden gedurende vijf jaar toe te passen. Aangezien de in deze richtsnoeren geschetste benadering afwijkt van de bestaande methoden voor uitoefening van controle op staatssteun en bovendien betrekking heeft op een terrein van de economie van de Europese Economische Ruimte dat aan snelle verandering onderhevig is, behoudt de Autoriteit zich evenwel het recht voor deze benadering aan te passen in het licht van de opgedane ervaring. Waar nodig en nuttig, kan zij ook specifieke punten van de door haar gevolgde benadering verder verduidelijken.”

RECTIFICATIES

Rectificatie van Verordening (EG) nr. 163/2002 van de Raad van 28 januari 2002 tot uitbreiding van het definitief antidumpingrecht dat werd ingesteld bij Verordening (EG) nr. 368/98 op de invoer van glyfosaat van oorsprong uit de Volksrepubliek China tot de invoer van glyfosaat verzonden uit Maleisië of Taiwan, al dan niet aangegeven als van oorsprong uit Maleisië of Taiwan en tot beëindiging van het onderzoek ten aanzien van de invoer van een Maleisische en een Taiwanese exporterende producent

(Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen L 30 van 31 januari 2002)

Op bladzijde 8

— artikel 1, lid 1, derde regel

in plaats van: „(Taric-code 2931 00 95*89)”,

te lezen: „(Taric-code 2931 00 95*82)”

— artikel 1, lid 2, derde regel

in plaats van: „(Taric-code 2931 00 95*89)”

te lezen: „(Taric-code 2931 00 95*82)”.

Rectificatie van Verordening (EG) nr. 311/2002 van de Raad van 18 februari 2002 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van bepaalde magneetschijven (3,5" microschijven) van oorsprong uit Hongkong en de Republiek Korea

(Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen L 50 van 21 februari 2002)

Op bladzijde 23, artikel 1, lid 2, tabel

in plaats van:

„Land	Onderneming	AD-recht %	Aanvullende Taric-code
Hongkong	Jackin Magnetic Co. Ltd	7,2 %	8775
	Plantron (HK) Ltd	6,7 %	8776
	Technosource Industrial Ltd	13,3 %	8778
	Alle overige producenten/exporteurs	24,7 %	8999
Republiek Korea	Alle producenten/exporteurs	8,1 %	—

te lezen:

„Land	Onderneming	AD-recht %	Aanvullende Taric-code
Hongkong	Jackin Magnetic Co. Ltd	7,2 %	8775
	Plantron (HK) Ltd	6,7 %	8776
	Technosource Industrial Ltd	13,3 %	8778
	Alle overige producenten/exporteurs	27,4 %	8999
Republiek Korea	Alle producenten/exporteurs	8,1 %	—

Rectificatie van het protocol inzake conformiteitsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europa-overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Hongarije, anderzijds

(Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen L 135 van 17 mei 2001)

Deze rectificatie is uitgevoerd bij proces-verbaal van rectificatie, ondertekend te Brussel, op 11 maart 2002, door de Raad als depositaris.

Op bladzijde 54, bijlage „Medische hulpmiddelen”, afdeling II, streepje „Spanje”

in plaats van: „Ministerio de Ciencia y Tecnología.”

te lezen: „Ministerio de Sanidad y Consumo.”.
